

ความอ่อนแอ้งในกระบวนทัศน์ทางสังคม

โดย

นายณัฐกมล ใจसार

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ความอ่อนแอ้งในกระบวนการทัศนทางสังคม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

PARADOX IN THE SOCIAL PARADIGM

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2021
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	ความยั่งยืนในกระบวนการทัศน์ทางสังคม
โดย	นายณัฐกมล ใจसार
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ธนฤกษ์ ทิพย์วารี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(รองศาสตราจารย์ นาวิณ เปี้ยดกลาง)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(อาจารย์ ดร. ตฤณภัทร ชัยสิทธิ์ศักดิ์)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อภิชาติ พลประเสริฐ)

630120004 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ความย้อนแย้ง, กระบวนทัศน์, ศิลปะหลังสมัยใหม่, ทฤษฎีการก่อสร้าง ,และทฤษฎีความหลากหลาย

นาย ญัฐกมล ใจसार: ความย้อนแย้งในกระบวนทัศน์ทางสังคม อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตามณี

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ‘ความย้อนแย้งในกระบวนทัศน์ทางสังคม’ เกิดจากการเชื่อมโยงกันผ่านปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม โดยมุ่งเน้นไปที่ประเด็นของทัศนคติที่มีต่อปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองสังคมไทย การชุมนุมของประชาชนตลอดช่วงทศวรรษที่ผ่านมา

นำเสนอผลการศึกษารวมทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับนิยามของความย้อนแย้ง ความหมายของกระบวนทัศน์ แนวคิดศิลปะหลังสมัยใหม่ ทฤษฎีการก่อสร้างและทฤษฎีความหลากหลายของฌากส์ เดอร์รีดา ศึกษาด้านกรอบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานจากศิลปินตัวอย่าง ชิโกมา โพลเคอ และ อริยชัย รุ่งแจ้ง

ผลลัพธ์ที่ได้คือผลงานศิลปะในรูปแบบของบทพรรณนาที่มีความเชื่อมโยงกับผลงานจิตรกรรม ซึ่งเกิดจากการผสมผสานระหว่างแรงบันดาลใจทางประวัติศาสตร์ การเมือง วรรณกรรม และความทรงจำส่วนตัวของข้าพเจ้า เพื่อชี้ให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่เคยเกิดขึ้นในอดีตและยังคงส่งผลกระทบต่อมาจนถึงปัจจุบัน

630120004 : Major (VISUAL ARTS)

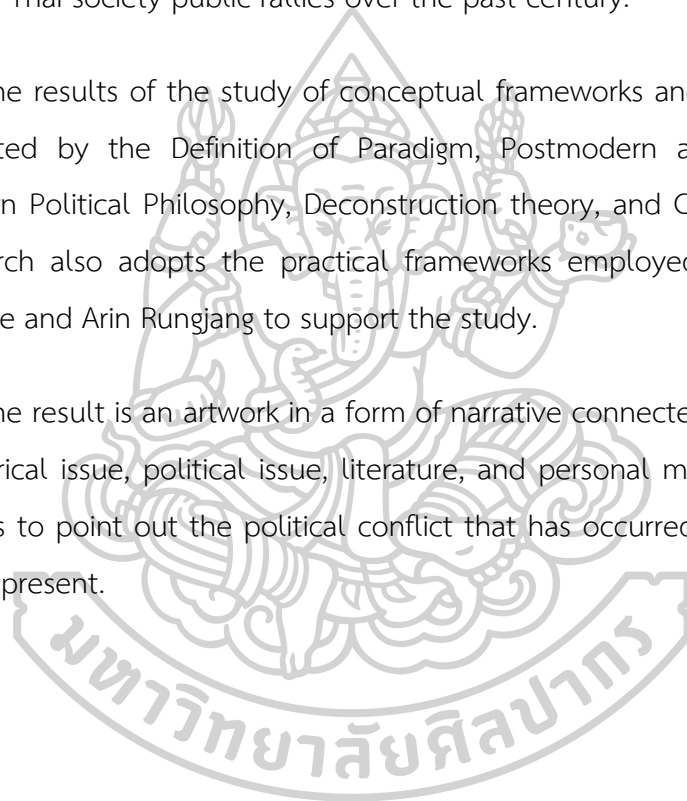
Keyword : Paradox Paradigm Postmodern art Deconstruction and Concept of Différance

MR. NUTKAMOL JAISAN : PARADOX IN THE SOCIAL PARADIGM THESIS
ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR VICHAYA MUKDAMANEE, Ph.D.

The *Paradox in the Social Paradigm* is a connection between various phenomena that occur in social. focusing on the issue of attitudes toward political conflicts in Thai society public rallies over the past century.

The results of the study of conceptual frameworks and the study concepts are indicated by the Definition of Paradigm, Postmodern art, Jacques Derrida's Postmodern Political Philosophy, Deconstruction theory, and Concept of Différance. This research also adopts the practical frameworks employed by master painters Sigma Polke and Arin Rungjang to support the study.

The result is an artwork in a form of narrative connected with the inspiration from historical issue, political issue, literature, and personal memories. The aims of the work is to point out the political conflict that has occurred in the past and still influences present.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณความเมตตา ความเอาใจใส่ คำปรึกษาและคำแนะนำที่ดี จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.วิชญ มุกตามณี ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ ที่ทำให้การดำเนินการศึกษานี้สำเร็จลงได้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ สาขาทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์, ทีมงานจากนิตยสาร Fine art magazine Thailand, มิตรสหายทุกท่านที่เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ บ่มเพาะ สร้างเสริมทักษะและประสบการณ์ต่างๆให้ข้าพเจ้าได้มีความรู้ ความสามารถไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ดำเนินชีวิตต่อไปได้ในภายภาคหน้า

ข้าพเจ้าหวังว่าวิทยานิพนธ์ชุด ความยั่งยืนในกระบวนการทัศนทางสังคม จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ศึกษาในอนาคต

นาย ณัฐกมล ใจसार

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statements and Significance of the Problems)..	1
วัตถุประสงค์ (Objective)	2
สมมติฐานของการวิจัย (Hypothesis).....	3
ขอบเขตของการศึกษา (Scope of the Study).....	3
วิธีดำเนินการศึกษา (Research Methodology)	4
การนำเสนอผลงาน.....	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	5
กรอบทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (conceptual frameworks).....	5
ความย้อนแย้ง (paradox)	5
ทฤษฎีการรื้อสร้าง (Deconstruction).....	14
กรอบการศึกษาด้านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน (practical frameworks).....	20
ซิกม่า โพลเคอ (Sigmar Polke ค.ศ.1947 - 2010).....	20
อริอุซย์ รุ่งแจ้ง (ค.ศ.1975-ปัจจุบัน).....	22
บทที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	26
การค้นคว้าข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงประเด็นในผลงาน	26

แนวทางในการต่อยอดจากผลงานชุดก่อนศิลปินิพนธ์	26
ผลงานชุดก่อนศิลปินิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	27
ผลงานชุดก่อนศิลปินิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	28
ผลงานชุดก่อนศิลปินิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	29
เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	30
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์	30
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม	31
ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน	33
การค้นคว้าข้อมูล	33
การสร้างสรรค์บทพรรณนา.....	33
การสร้างสรรค์แบบร่างจิตรกรรม.....	34
การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม.....	37
บทที่ 4 วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์	41
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	41
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	45
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	48
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	49
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5.....	51
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6.....	52
ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7.....	55
วิเคราะห์ลักษณะการทำงานสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์.....	56
วิเคราะห์ผลกระทบ (Impact) ของผลงานวิทยานิพนธ์.....	57
บทที่ 5 บทสรุปและอภิปรายผล.....	59
รายการอ้างอิง	61

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 มาร์ค เดอร์ริดา	14
ภาพที่ 2 Sigmar Polke	20
ภาพที่ 3 Sigmar Polke, Untitled (Square 2), 2003	21
ภาพที่ 4 อริญชัย รุ่งแจ้ง	22
ภาพที่ 5 ผลงาน Oblivion โดย อริญชัย รุ่งแจ้ง 1	24
ภาพที่ 6 ผลงาน Oblivion โดย อริญชัย รุ่งแจ้ง 2	24
ภาพที่ 7 ผลงาน ‘Chair shot’, 60 x 50 cm, oil on canvas, 2021	27
ภาพที่ 8 ผลงาน ‘The speech’, 60 x 50 cm, oil on canvas, 2021	28
ภาพที่ 9 ผลงาน ‘The Witch’, 60 x 40 cm, oil on canvas, 2021	29
ภาพที่ 10 คอมพิวเตอร์	30
ภาพที่ 11 โครงไม้เฟรมและผ้าใบ	31
ภาพที่ 12 อุปกรณ์ในการชิงผ้าใบ	31
ภาพที่ 13 สี acrylic ยี่ห้อต่างๆ	32
ภาพที่ 14 สื่อผสมสำหรับสี acrylic	32
ภาพที่ 15 ภาพต้นฉบับ Karl Marx	34
ภาพที่ 16 ภาพต้นฉบับ Shuten-doji	34
ภาพที่ 17 การปรับแต่งภาพต้นฉบับด้วยเทคนิค halftone dot pattern	35
ภาพที่ 18 จัดวางองค์ประกอบด้วย Photoshop	35
ภาพที่ 19 แบบร่างผลงาน The Devil and Karl Marx	36
ภาพที่ 20 ขั้นตอนการสร้างสรรคการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม 1	37
ภาพที่ 21 ขั้นตอนการสร้างสรรคการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม 2	37

ภาพที่ 22	ขั้นตอนการสร้างสรรค์การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 3.....	38
ภาพที่ 23	ขั้นตอนการสร้างสรรค์การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 4.....	38
ภาพที่ 24	ขั้นตอนการสร้างสรรค์การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 5.....	39
ภาพที่ 25	ขั้นตอนการสร้างสรรค์การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 6.....	40
ภาพที่ 26	ผลงาน ‘Virture and Vice’, 130 x 100 cm (3 ชั้น), acrylic on canvas, 2022	41
ภาพที่ 27	ผลงาน ‘Virture and Vice’, 130 x 100 cm (ซ้าย), acrylic on canvas, 2022	42
ภาพที่ 28	ผลงาน ‘Virture and Vice’, 130 x 100 cm (กลาง), acrylic on canvas, 2022	43
ภาพที่ 29	ผลงาน ‘Virture and Vice’, 130 x 100 cm (ขวา), acrylic on canvas, 2022	44
ภาพที่ 30	ผลงาน ‘The Hero and Muderer’, 120 x 100 cm, acrylic on canvas, 2022	48
ภาพที่ 31	ผลงาน ‘The Devil and Karl Marx’, 120 x 100 cm, acrylic on canvas, 2022	49
ภาพที่ 32	‘7 step poem’, 140 x 100 cm (2 pieces), acrylic on canvas, 2022	51
ภาพที่ 33	ผลงาน ‘The only thing They fear is you’, 130 x 100 cm (2 ชั้น), acrylic on canvas, 2022	52
ภาพที่ 34	ผลงาน ‘The only thing They fear is you’, 130 x 100 cm (ซ้าย), acrylic on canvas, 2022	53
ภาพที่ 35	ผลงาน ‘The only thing They fear is you’, 130 x 100 cm (ขวา), acrylic on canvas, 2022	54
ภาพที่ 36	ผลงาน ‘Sri Chiang Mai’, 160 x 140 cm, acrylic on canvas, 2022.....	55
ภาพที่ 37	แผนผังความคิดวิเคราะห์ลักษณะการทำงานสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์	56

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา (Statements and Significance of the Problems)

การเรียกร่องลึงธิ เสรีภาพ ภายใต้กรอบของอุดมการณ์ทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของประเทศไทยในปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่คุกรุ่นมาอย่างต่อเนื่องกว่าทศวรรษที่ข้าพเจ้ากำลังเผชิญ ตั้งแต่ การร่วมชุมนุมกลุ่มคนเสื้อแดงปี 2553 จนถึง การร่วมชุมนุมกับคณะราษฎรปี 2563 นับเป็นช่วงเวลาที่ข้าพเจ้าและครอบครัวเคยมีประสบการณ์เข้าไปมีส่วนร่วมแสดงจุดยืนทางการเมือง ค้นพบและซึมซับกับความหลากหลายทางความคิดของผู้คนผ่านการแสดงออกทางการเมืองบนท้องถนน

บนพื้นที่ของการแสดงออกตามวิถีประชาธิปไตยที่แนวคิดทางการเมืองต่างๆ ถูกหยิบยกมาพูดถึงจากแกนนำผู้ปราศรัยสู่ประชาชนที่เข้าร่วม ผ่านการพรรณนาความชอบธรรมของการแสดงออกแบบสันติวิธีและความรุนแรง เมื่อหลักการทุกอย่างต่างกลายเป็นความถูกต้อง ข้าพเจ้าจึงเกิดความเคลือบแคลงใจ สงสัยใคร่รู้ในความหมายและที่มารากเหง้าของแนวคิดทางการเมืองที่ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือของผู้คน ถ้าหากกล่าวว่ ประชาธิปไตย นั้นคือการยอมรับในความหลากหลายของผู้คน คอมมิวนิสต์ คือการสร้างสังคมในอุดมคติที่ปราศจากชนชั้น ที่น่าแปลกใจคือ แนวคิดทั้ง 2 กลับมีรากเหง้าที่พัฒนามาจากแนวคิดของ ความเท่าเทียม ที่สร้างไว้เมื่อครั้งยุคสมัยที่อาณาจักรกรีกโบราณกำลังรุ่งเรืองโดย ไคลส์ธีนิส (Cleisthenes)

การพยายามหาคำอธิบายต่อปรากฏการณ์จึงต้องอาศัยเครื่องมือที่เรียกว่า กระบวนทัศน์ หรือ Paradigm หมายถึงกรอบความคิดหรือแนวทางทั่วไปที่เรามองไปยังปัญหาหรือประเด็นที่สนใจ เป็นกรอบความคิดที่ใช้ในการมองโลก ผ่านกระบวนคิดวิเคราะห์ต่อวิถีคิด วิธีปฏิบัติ แนวการดำเนินชีวิต มาทบทวนใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัย และสถานการณ์ที่กำลังเผชิญหรือที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จัดระบบเพื่อศึกษาวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในสังคมซึ่งเป็นมุมมองที่เกิดจากชุดข้อมูลเดียวกัน แต่อาจมองเห็นภาพหรือให้คำอธิบายกับชุดข้อมูลนั้นแตกต่างกัน ด้วยการให้เหตุผลสนับสนุนที่แตกต่างกัน เพื่อเป้าหมายการเชื่อมโยงระหว่างโลกทัศน์ (worldview) และ มโนทัศน์ (concept) ต่อความเป็นจริง หรือปรากฏการณ์ในโลกอันเป็นพื้นฐาน ในการทำความเข้าใจและรับรู้ (perception) ต่อความเป็นจริง หรือปรากฏการณ์นั้นๆ เพื่อพัฒนาไปสู่การสร้างแนวปฏิบัติร่วมกัน

ความคิด ค่านิยม ธรรมเนียมปฏิบัติเฉพาะกลุ่มของมนุษย์นั้นมีความหลากหลาย และเมื่อชุดความคิดหนึ่งโคจรมาพบกับชุดความคิดอีกรูปแบบหนึ่งที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงจะนำมาสู่ความขัดแย้ง ข้อพิพาท อาจบานปลายสู่การต่อสู้ สงคราม และความรุนแรงเพียงเพราะความแตกต่างทางความคิด สิ่งเหล่านี้ปรากฏให้เห็นได้ทุกยุคสมัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน ดังที่พบได้ตามหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือผ่านการสืบค้นข้อมูลในโลกอินเทอร์เน็ต และด้วยตัวแปรของกาลเวลาที่ก้าวเดินไปด้านหน้าความหลากหลายทางความคิดจึงเป็นสิ่งที่พัฒนาไปด้วย และในทางกลับกัน ปรากฏการณ์เหล่านี้ก็อาจแปรเปลี่ยน ถูกทำให้บิดเบือน ผิดเพี้ยนไปจากเค้าเดิมกลายเป็นสิ่งที่เรียกกันว่า ความย้อนแย้ง (paradox)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ข้าพเจ้าจึงมุ่งเน้นการใช้กระบวนการทัศนในการสำรวจความย้อนแย้งที่ปรากฏในรูปของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ชีวิต อุดมการณ์ วรรณกรรม ปรัชญาทางการเมือง ผ่านการขุดค้นความทรงจำของข้าพเจ้า นำเสนอความย้อนแย้งจากประสบการณ์และความทรงจำรวม (collective memories) เพื่อให้ผู้ชมได้ถุกคิดถึงความขัดแย้งกันเองของแนวคิด อุดมการณ์ และการกระทำของมนุษย์ที่ถูกอ้างอิงด้วยภาพเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นกับสังคม เชื่อมโยงสัญลักษณ์ ผ่านการวิเคราะห์ประเด็นต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจต่อความหลากหลายที่แปรเปลี่ยนเป็นความย้อนแย้งของมนุษย์ แสดงสิ่งเหล่านั้นให้ออกมาให้รูปแบบของผลงานศิลปะ และเปิดโอกาสให้ผู้ชมตั้งคำถาม ตีความสิ่งที่ปรากฏอยู่ตรงหน้าได้อย่างอิสระ

วัตถุประสงค์ (Objective)

1. เพื่อศึกษาแนวความคิดของความย้อนแย้งในกระบวนการทัศนทางสังคม ซึ่งมีเกี่ยวข้องกับการพยายามทำความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ การได้ตระหนักถึงความหลากหลายของผู้คน
2. โครงการวิทยานิพนธ์ชุดนี้จึงถูกสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อให้เป็นอีกแนวทางที่จะช่วยให้บุคคลทั่วไปได้ตระหนักถึงคุณค่าของความย้อนแย้งในกระบวนการทัศนทางสังคม
3. เพื่อพิสูจน์ให้เห็นถึงสาระสำคัญของการศึกษาความย้อนแย้งในกระบวนการทัศนทางสังคม

สมมติฐานของการวิจัย (Hypothesis)

1. จากการศึกษาความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม มีความหลากหลายทางด้านข้อมูล จึงต้องอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านข้อความ เอกสารวิชาการ เหตุการณ์ข่าวสารที่เกิดขึ้นในสังคม จำเป็นที่ต้องอาศัยการเชื่อมโยงประเด็นต่างๆเพื่อให้ได้มาซึ่งชุดข้อมูลตั้งต้นและเชื่อมโยงสู่องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคมนั้นมีวิธีการอย่างไร

2. ผลลัพธ์ที่ได้หลังจากการศึกษาข้อมูลของความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม จากการนำข้อมูลทั้งหมดมาเชื่อมโยงเข้ากับความสนใจของผู้จัดทำ เพื่อให้ได้ผลงานศิลปะที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้เหล่าผู้ชมเกิดการตั้งคำถามความย้อนแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม

3. ความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม เป็นแนวคิดที่ต่อยอดมาจากการศึกษากระบวนการทัศน์ทางสังคม จะสามารถเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการช่วยให้บุคคลทั่วไปได้ตระหนักถึงความย้อนแย้งที่ปรากฏบนความหลากหลายนั้นได้สร้างปัญหาและความขัดแย้งระหว่างผู้คนไว้มากมายเพียงใดในอดีต ช่วยเป็นแรงบันดาลใจกับผู้ที่สนใจศึกษา และสร้างสรรค์งานที่มีแนวคิดที่ใกล้เคียงกันได้นำไปต่อยอดสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของตนเองต่อไปในอนาคตได้อย่างไร

ขอบเขตของการศึกษา (Scope of the Study)

ข้าพเจ้าได้วางขอบเขตที่จะศึกษาแนวคิดความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม และความหลากหลายผ่านการศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ ที่กล่าวถึงความย้อนแย้ง, กระบวนการทัศน์ หรือทฤษฎีของนักคิด นักปรัชญาเป็นข้อมูลหลักในการสืบค้น เพื่อทำความเข้าใจต่อความคิดตามธรรมชาติของมนุษย์ในปัจจุบัน รวมทั้งสืบค้นหาเหตุการณ์ความขัดแย้งหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมทางการเมืองในอดีต ซึ่งเป็นประเด็นทางสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมกับผลงานสร้างสรรค์และเชื่อมโยงไปสู่หลักแนวคิดข้างต้นได้ และเนื่องมาจากการศึกษากระบวนการทัศน์ทางสังคม และแนวคิดด้านความหลากหลายทางประวัติศาสตร์และการเมืองที่ต้องอาศัยการสืบค้นค้นข้อมูลที่หลากหลาย ควบคู่ไปกับความสนใจในความขัดแย้งต่อประเด็นทางสังคมผ่านทัศนะของผู้จัดทำ จึงอาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากความหมายเดิมที่ผู้สร้างต้องการจะสื่อ

ศึกษาข้อมูลจากศิลปินที่ใช้กระบวนการคิดในการนำประเด็นทางประวัติศาสตร์เข้ามาผูกโยงกับความทรงจำรวม ศึกษาลักษณะทางกายภาพของผลงานจิตรกรรม ประติมากรรม หรือสื่อผสม

จากศิลปินที่น่าสนใจ เพื่อค้นหาความเป็นไปได้ในการนำข้อมูลจากการศึกษามาปรับใช้ สร้างสรรค์ใหม่ให้เกิดเป็นผลงานศิลปะในแนวทางที่ข้าพเจ้าต้องการ

วิธีดำเนินการศึกษา (Research Methodology)

ข้าพเจ้าได้วางขอบเขตที่จะศึกษากระบวนการทัศนทางสังคม ผ่านการศึกษาหนังสือโดยเฉพาะ และ แนวความคิด เฉพาะแนวความคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตด้วยความเข้าใจ รวมทั้งสืบค้นหาเหตุการณ์ที่ปรากฏความยั่งยืนของบริบททางสังคมในทัศนะของข้าพเจ้า

ขั้นตอนทางการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อค้นหาประเด็นที่ข้าพเจ้าสนใจแบ่งออกเป็น 4 ข้อ ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารขั้นต้นและเอกสารชั้นรองได้แก่แหล่งข้อมูลจาก บทความจาก อินเทอร์เน็ต, หนังสือเพื่อศึกษาทำความเข้าใจต่อกระบวนการทัศนทางสังคม
2. เก็บข้อมูลผ่านการศึกษานิตยสาร บทความที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจต่อประเด็นของความยั่งยืนในกระบวนการทัศนทางสังคม
3. นำข้อมูลข้างต้นมาวิเคราะห์ ค้นหาความเชื่อมโยงของเนื้อหาทั้งหมดที่ทำการศึกษา
4. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะด้วยการนำข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามาข้างต้น
5. สรุปผลการประเมินจัดทำรายงานโครงการวิทยานิพนธ์และนำเสนอแนวทางของผลงานการสร้างสรรค์

การนำเสนอผลงาน

นำเสนอการศึกษาวิทยานิพนธ์ในรูปแบบของการสร้างสรรค์ 1 ชุด และจัดแสดงเผยแพร่สู่สาธารณะและออนไลน์

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

กรอบทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา (conceptual frameworks)

เพื่อทำความเข้าใจความชัดเจนของ ความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดความหนักแน่นและเติมเต็มความสมเหตุสมผลแก่สมมุติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ผ่านทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1.ความย้อนแย้ง 2.กระบวนการทัศน์ 3.แนวคิดศิลปะหลังสมัยใหม่ 4.ทฤษฎีการรื้อสร้างของฌากส์ เดอร์ริดา และ 5.ทฤษฎีความเลื่อนไหลของฌากส์ เดอร์ริดา

ความย้อนแย้ง (paradox)

ธเนศ เวศร์ภาดา ได้อธิบาย “ความย้อนแย้ง” ว่าเป็นคำเกิดใหม่ ใช้กันมาไม่ถึง 10 ปี และยังไม่มีการนิยามของราชบัณฑิตยสถาน เดิมมีแต่คำว่า “ขัดแย้ง” ซึ่งการขัดแย้งนั้นเกิดขึ้นระหว่างคนสองคนขึ้นไปที่ไม่ลงรอยกัน ส่วนคำว่า “ย้อนแย้ง” เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในตัวคนเดียว ที่มีความคิดย้อนไปแย้งมาในตัวเอง เทียบกับคำว่า paradox ในภาษาอังกฤษ¹ ซึ่งมีความหมายคือสิ่งที่ขัดแย้งอยู่ในตัวเอง หรือ ตรงข้ามกันเอง อาจเป็นคำกับคำ หรือ ประโยคกับประโยคที่ไม่สอดคล้องกัน เช่น ชอบเที่ยว แต่ไม่ชอบเดินทาง, กลัวผีแต่ชอบดูหนังผี เป็นต้น

ความย้อนแย้งปรากฏให้เห็นผ่านปรัชญาตะวันตก โดย อัลแบร์ กามูส์ (Albert Camus 1913-1960) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ใช้ปกรณัมกรีกเกี่ยวกับซิซิฟัส (Sisyphus) เพื่ออธิบายความพิลึกพิลั่นของมนุษย์ หลังจากที่เขายกกลอุบายหลอกลวงเทพเจ้า ซิซิฟัสถูกลงโทษโดยให้หินขนาดมหึมาขึ้นไปให้ถึงยอดภูเขาและกลิ้งกลับลงมาที่ตีนเขา วนเวียนซ้ำแล้วซ้ำเล่าตลอดกาล ชีวิตมนุษย์ก็เหมือนกับภารกิจของซิซิฟัสตรงที่มันไร้ซึ่งความหมาย ไม่มีจุดหมายใดๆ ไม่มีคำตอบที่สามารถอธิบายทุกอย่างได้ ชีวิตเป็นเรื่องพิลึกพิลั่น แต่กามูส์ไม่ได้คิดว่าเราควรเป็นทุกข์ทรมาน เราไม่ควรฆ่าตัวตายแทนที่จะคิดเช่นนั้น เราควรเข้าใจว่าซิซิฟัสมีความสุข เหตุใดเขาจึงมีความสุขหรือ เพราะมีบางอย่าง

¹ ธเนศ เวศร์ภาดา (2561), “อาจารย์ธเนศฟันธงสะกดว่า ‘ย้อนแย้ง’ บอกไม่รู้เถียงกันทำไม”, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, <https://workpointtoday.com/อาจารย์ธเนศฟันธงสะกดว่า/>

เกี่ยวกับการกระทำไร้ความหมายอย่างการเข็นหินมึมหาก่อนนั้นขึ้นเขาที่ทำให้ชีวิตของซีซีพีสมิค่า มันยังดีกว่าการตาย²

กามูสยังได้เสนอ *ปรัชญาแห่งความไร้เหตุผล* ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความไร้สาระของชีวิตและความไร้เหตุผลของโลกที่ทำให้โลกไม่เป็นเช่นที่ควรจะเป็น พร้อมทั้งเสนอแนะทางเลือกที่จะช่วยทำชีวิตให้มีความหมายในโลกที่ไร้เหตุผลด้วย ก่อนจะมีข้อสรุปว่า ความทุกข์ยากลำบากของมนุษย์และความชั่วร้ายต่างๆที่ปรากฏอยู่ทุกหนทุกแห่งล้วนเป็นความจริงที่ขัดแย้งกับคำสอนนี้ “โลกที่ตีงามอยู่ในตัวจะมีสิ่งที่เลวร้ายแฝงอยู่ได้อย่างไร?”³

วิถีคิดย้อนแย้งและขัดแย้งในตัวเองนี้ได้ผลิตสร้างและผลิตซ้ำโดยปัญญาชนพุทธไทยทุกยุคกลายเป็นวิถีคิดของสังคมที่เป็นปัญหาในระดับพื้นฐานต่อเสรีภาพและประชาธิปไตย เพราะเป็นวิถีคิดอันมีแก่นแกนอยู่ที่การค้ำยันอุดมการณ์และโครงสร้างทางสังคมและการเมืองแบบอบประชาธิปไตยเสมอมา โดยยกคำพูดของพุทธทาสภิกขุในช่วงรอยต่อระหว่างเหตุการณ์ 14 ตุลา และ 6 ตุลา “เดี๋ยวนี้ มนุษย์เรามีความคิดอย่างที่พวกฝรั่งคิดให้ กลายเป็นว่าทุกคนเสมอภาค...ให้ทุกคนมีสิทธิปกครอง จนเกิดรูปประชาธิปไตยขึ้นมา... อาตมาในฐานะประชาชนไม่กลัวจะถูกใครจับไปฆ่าไปแกง เพราะไม่นิยมประชาธิปไตยแบบนี้ ไม่นิยมแน่ แต่นิยมประชาธิปไตยแบบสังคมนิยมตามหลักแห่งพระศาสนา ซึ่งประกอบด้วยธรรม แล้วก็มีวิธีดำเนินการอย่างเผด็จการ อย่างระบบทศพิธราชธรรมนั่นเอง” ถึงตอนนี้พระพุทธเจ้าซึ่งแต่ก่อนพุทธทาสบอกว่า “มีเสรีภาพเป็นพระนิสัย” ก็กลายเป็นว่า “พระพุทธเจ้าคือต้นแบบของผู้เผด็จการโดยธรรม” ในการปกครองคณะสงฆ์⁴

เกตุเสพย์สวัสดิ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา หรือ น้าเน็ก พิธีกรรายการโทรทัศน์ชื่อดังกล่าวว่าสิ่งที่ความย้อนแย้งสอนเราไม่ใช่คำคมที่เอาไว้เสพหรือส่งต่อให้แก่ผู้อื่น แต่เป็นการทำความเข้าใจว่าธรรมชาติของมนุษย์สามารถดำเนินชีวิตและทำทุกอย่างเองได้เพียงลำพัง แม้กระทั่งการมีปัญหากับ

² ปราบดา หยุ่น (2561), “ปรัชญา : ประวัติศาสตร์สายธารแห่งปัญญา”, (กรุงเทพฯ: บুদ্ধศเคบ), 267-268.

³ สกุล บุญยทัต (2563), “ปรัชญาแห่งความไร้เหตุผล ‘โลกที่มีความตีงามอยู่ในตัว...จะมีสิ่งที่เลวร้ายแฝงอยู่ได้อย่างไร’”, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, <https://siamrath.co.th/n/193513>

⁴ สุรพศ ทวีศักดิ์ (2562), “ความย้อนแย้งในวิถีคิดของปัญญาชนพุทธไทย”, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, <https://prachatai.com/journal/2019/12/85723>

ตัวเองโดยไม่จำเป็นต้องมีคู่กรณีด้วยซ้ำ นับประสาอะไรกับการมีปัญหากับคนอื่น สิ่งที่สำคัญไม่ใช่การเฝ้าแต่ถามหาภาพของความสงบสันติ แต่เป็นการหาวิธีอยู่ร่วมกันให้ได้บนโลกแห่งความจริง⁵

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นพบว่า ความย้อนแย้ง คือ ความขัดแย้งกันในตนเองผ่านการกระทำหรือชุดความคิดที่ไม่คงที่ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และพร้อมจะแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ต่างๆที่ตนกำลังเผชิญ ขึ้นอยู่กับตัวแปรของปัจจัยแวดล้อมของพวกเขา ทั้งช่วงเวลา สถานที่ คนรอบตัว ทศนคติ ฯลฯ ซึ่งข้าพเจ้าได้นำเรื่องราวเกี่ยวกับความย้อนแย้งมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานโดย ความย้อนแย้งได้ทำหน้าที่เป็นประธานของเนื้อหาในผลงาน เพื่อขยายประเด็นให้ผู้ชมได้มองเห็นความย้อนแย้งที่ปรากฏผ่านเหตุการณ์ บทสนทนา การกระทำของผู้คน

กระบวนทัศน์ (paradigm)

กระบวนทัศน์ หรือ paradigm เป็นคำสำคัญอย่างหนึ่งที่โทมัส คูห์น (Thomas Kuhn 1922 - 1996) นักปรัชญาวิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 20 คิดค้นขึ้นและให้ความหมายไว้ 2 ประการ คือ

1. กรอบความรู้ หรือกรอบวิธีคิด (cognitive framework) เป็นแนวทางสำหรับแก้ปัญหาที่คนในวงการเดียวกันยึดถือร่วมกัน
2. ความเชื่อ ค่านิยม วิธีการ หรือท่าทีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งคนในวงการเดียวกันเชื่อหรือยึดถือร่วมกัน คล้ายกับคำว่าโลกทัศน์ (worldview)⁶

กระบวนทัศน์มีอิทธิพลต่อการศึกษาในเชิงวิชาการของโลกสมัยใหม่เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คูห์นได้เขียนหนังสือเล่มหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อวงการวิทยาศาสตร์และสังคมเป็นอย่างมาก นั่นก็คือ “โครงสร้างของการปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์” (The Structure of Scientific Revolutions (SSR)) ซึ่งทำการเผยแพร่โดยกลุ่มนักปรัชญาปฏิฐานนิยมเชิงตรรกะของชมรม เวียนนา (logical positivists of the Vienna Circle) ในหนังสือเล่มดังกล่าวนี้คูห์นกล่าว เอาไว้ว่า ความก้าวหน้าของทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์นั้นไม่ได้เกิดจากการสังสมชุด

⁵ เกตุเสพย์สวัสดิ์ ปาลกะวงศ์ ณ ออยุธยา (2557), “ปรัชญาว่าด้วยความย้อนแย้ง”, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, <https://www.thairath.co.th/content/414666>

⁶ สุมาลี ไชยสุภารกุล (2558), "กระบวนทัศน์ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์", สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2565, <https://www.tci-thaijo.org/index.php/crujournal/article/viewFile/38790/32100>

ความรู้ใหม่แบบเส้นตรงไปเรื่อย ๆ หากแต่เกิดจากการปฏิวัติเป็นระยะที่เรียกว่า “การเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (paradigm shifts)” เพราะการปฏิเสธแนวคิดเก่าเพื่อยอมรับแนวคิดใหม่นั้น อาจมิได้หมายความว่าเรามีความรู้เกี่ยวกับโลกมากขึ้น แต่อาจเป็น เพราะเราเปลี่ยนกระบวนทัศน์ซึ่งเป็นการเปลี่ยนวิธีการมองโลกแบบหนึ่งไปเป็นอีกแบบหนึ่งเท่านั้น อีกทั้งเหมือนว่าการเลือกรับกระบวนทัศน์นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ไม่เกี่ยวกับความจริงแท้จด้วย กระบวนทัศน์ในแง่ของความรู้จึง เป็นการนำเสนอความรู้ชุดใหม่ เพื่อที่จะมาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแทนที่ความรู้ชุดเก่า ที่ไม่สามารถอธิบายได้อย่างครอบคลุม⁷

กระบวนทัศน์ถูกแบ่งออกได้ดังนี้ กระบวนทัศน์ธรรมชาตินิยม (Naturalism Paradigm), กระบวนทัศน์การตีความ (Interpretivism Paradigm) และกระบวนทัศน์ทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Paradigm) ซึ่งความเชื่อแต่ละประเภทสามารถสรุปเนื้อหาได้เป็นดังนี้

1) กระบวนทัศน์ธรรมชาตินิยม (Naturalism Paradigm) ซึ่งจุดยืนทาง ภาววิทยาแบบสัจนิยมบริสุทธีมีจุดยืนทางญาณวิทยาแบบปฏิฐานนิยม การแสวงหา ความรู้ ของกระบวนทัศน์นี้มีเป้าหมายเพื่ออธิบาย (Explanation) และทำนาย (Prediction) ปรากฏการณ์ทางสังคม โดยมุ่งใช้ความรู้ เพื่อควบคุมปรากฏการณ์ ทางสังคมและธรรมชาติที่ได้รับการศึกษาให้เป็นไปตามที่มนุษย์ต้องการ ตัวอย่างเช่น ศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ เมื่อทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างแล้ว ก็ดำเนินการป้องกันเพื่อควบคุม เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุหรือบรรเทาความรุนแรง ต่อการเกิดอุบัติเหตุ กระบวนทัศน์นี้ใช้แนวทางในการอธิบายสังคม 3 แนวทาง

แนวทางแรกคือการอธิบายถึงสาเหตุ (Causal Explanation) ซึ่งแยกสิ่งที่เป็นปัจจัยเหตุกับปัจจัย ผลออกจากกัน และเหตุจะต้องเกิดก่อนผล เช่น วิธีการอบรมของพ่อแม่มีผลต่อพฤติกรรมจริยธรรมของบุตร

แนวทางที่สอง คือ การอธิบายเชิงเหตุผล (Reason Explanation) ซึ่งอธิบายว่าการกระทำของมนุษย์เกิดจากการตัดสินใจที่มีเหตุผล โดย

⁷พระศุภราชชัย สุรสโก (2563) , "กระบวนทัศน์ใหม่ของความเชื่อในสังคมไทย : ฆี พราหมณ์ พุทธศาสนา และวิทยาศาสตร์",สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2565, <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jg-mcukk/article/download/239558/165967>

วิเคราะห์ทางเลือกและตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุดซึ่งจะทำให้ตนเองได้รับประโยชน์สูงสุด เช่น ผู้บริโภคจะตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าอย่างมีเหตุผล

แนวทางที่สาม คือ การอธิบายเชิงหน้าที่และโครงสร้างนิยมเชิงสาเหตุ (Function and Structural Explanation as Causal Explanation) การอธิบายเชิงหน้าที่ซึ่งว่าสิ่งใดก็ตามที่ดำรงอยู่ก็เพราะมีหน้าที่ทำให้เกิดผลบางประการ เช่น ระเบิดปรมาณูดำรงอยู่เพราะมีหน้าที่ให้การ ถ่ายทอดในสังคมเป็นไปอย่างสันติ สำหรับการอธิบายเชิงโครงสร้างซึ่งว่าโครงสร้างสังคม เป็นสาเหตุของที่สนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล เช่น สังคมไทยในอดีตมีโครงสร้างครอบครัวแบบขยายทำให้คนไทยมีพฤติกรรมสัมมาคารวะ ต่อผู้อาวุโสสูงกว่า หรือ สังคมไทยมีโครงสร้างอำนาจแบบอุปถัมภ์ทำให้น้อยไม่กล้าแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ผู้ใหญ่ เป็นต้น การวิจัยที่ใช้กระบวนการค้นแบบปฏิฐานนิยมเป็นรากฐาน คือ การวิจัยเชิง ปริมาณ และการวิจัยเชิง ทดลองและกึ่งทดลอง

2) กระบวนทัศน์การตีความ (Interpretivism Paradigm) มีภววิทยาแบบสัมพัทธนิยม และมีญาณวิทยาแบบทัศน์พิสัยนิยมกับสัมพัทธนิยม และมีวิธีวิทยาเป็นแบบอรรถปริวรรต (Hermeneutics) และวิภาษวิธีการแสวงหาของกระบวนทัศน์นี้มีเป้าหมายเพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางสังคม⁸ เพราะถ้าหากมนุษย์สามารถเข้าใจซึ่งกันและกันได้ มีความอดกลั้นซึ่งกันและกันมากขึ้น จึงจะสามารถทำให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ

แนวทางในการทำความเข้าใจสังคม คือ การทำความเข้าใจองค์ประกอบย่อยของสิ่งที่ศึกษาในแง่องค์รวมและการทำความเข้าใจองค์รวมในแง่องค์ประกอบย่อย การตีความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบย่อยกับองค์รวมจะมีลักษณะเป็นพลวัตและมีการปรับปรุงแก้ไขอยู่เสมอ ด้วยการหยิบยกปรากฏการณ์ทางสังคมมาสร้างขึ้นมาใหม่ โดยใช้จินตนาการของผู้ศึกษาซึ่งทำให้เกิดความหมายใหม่ขึ้นมา เหมือนกับการรื้อบ้านเก่าแล้วนำ

⁸ เกษภา ผาทอง (2562), “กระบวนทัศน์การแสวงหาความรู้สู่การวิจัย”, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2565, <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/download/239974/166498/>, 71.

องค์ประกอบของบ้านเก่ามาประกอบขึ้นใหม่ เราก็จะได้บ้านใหม่ขึ้นมา
(Von Wright, 1971 : 5-6)

กระบวนการตีความยังใช้แนวคิดโครงสร้างเชิงภาษาในการทำ
ความเข้าใจองค์ประกอบโครงสร้างของสังคม โดยมีฐานคิดว่า โครงสร้าง
สังคมมีแบบแผนที่คล้ายคลึงกับระบบไวยากรณ์ของภาษาต่างๆ หากเรา
เข้าใจระบบไวยากรณ์ของโครงสร้างสังคมใด เราก็จะเข้าใจสังคมนั้นได้
อย่างลึกซึ้ง

3) กระบวนทัศน์ทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Paradigm) เป็นกระบวนทัศน์ที่มีความ
หลากหลายในภววิทยาและญาณวิทยา กระบวนทัศน์วิพากษ์มีภววิทยาแบบ สัจนิยมเชิง
วิพากษ์ สัจนิยมเชิงประวัติศาสตร์ และสัมพัทธนิยม ส่วนญาณวิทยาเป็น แบบทัศน์พิสัยนิยม
ผสมกับสัมพัทธนิยม⁹ มีวิธีวิทยาที่เน้นวิภาษวิธีและการสนทนา แม้การแสวงหาความรู้
ภายใต้กระบวนทัศน์วิพากษ์จะมีความหลากหลายทางภววิทยาแต่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันคือ
การวิพากษ์สภาพที่ดำรงอยู่เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้าง

กระบวนทัศน์วิพากษ์วิจารณ์เป้าหมายของการศึกษาแนวธรรมชาตินิยม และแนว
ตีความได้อย่างแหลมคม คือแนวธรรมชาตินิยมมีเป้าหมายของการแสวงหาความรู้ เพื่อการ
ควบคุมมนุษย์และสังคม อันจะทำให้มนุษย์ส่วนใหญ่ต้องตกอยู่ภายใต้โครงสร้างอำนาจที่
ดำรงอยู่ ถูกครอบงำและขาดความเป็นอิสระ ขณะที่แนววิพากษ์มุ่งเน้นการแสวงหาความรู้
เพื่อการปลดปล่อย (Emancipation) มนุษย์ให้เป็นอิสระจากการถูกครอบงำและมุ่งเน้นการ
ขยายพื้นที่แห่งการยอมรับทางสังคมของกลุ่มผู้เสียเปรียบ

แนววิพากษ์ทำการวิจารณ์แนวตีความ ว่าการทำความเข้าใจสังคมอย่างเดียวนั้น
เพียงพอ แต่จะต้องมุ่งการถอดรื้อ (Deconstruction) และการสร้างขึ้นมาใหม่เพื่อให้สังคม
เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ ซึ่งจะทำให้เกิดมุมมองใหม่ในการแก้ปัญหาที่เรื้อรัง
แนวทางในการแสวงหาความรู้ของกระบวนทัศน์วิพากษ์คือ สามแนวทางหลักได้แก่

⁹ เกษภา ผาทอง (2562), “กระบวนทัศน์การแสวงหาความรู้สู่การวิจัย”, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2565,
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/download/239974/166498/>, 72.

แนวทางแรก การใช้ทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theory) ในการวิเคราะห์ สังคมและระบบทุนนิยม การใช้เหตุผลเชิงการสื่อสารและประชาธิปไตยแบบ ปรัชญาหรือเพื่อ เสนอทางออกให้กับสังคมในยุคใหม่ ตัวอย่างนักวิชาการที่ใช้ แนวทางนี้คือนักวิชาการใน สำนักแฟรงก์เฟิร์ต เช่น เยอร์เก้น ฮาเบอร์มาส (Jurgen Habermas) เป็นต้น

แนวทางที่สอง การใช้แนวคิดหลังโครงสร้างนิยม (Poststructuralism) ใน การวิเคราะห์ถอดรื้อโครงสร้างหรือความเป็นจริงของสิ่งที่ดำรงอยู่ โดยใช้การวิจัยใน แนวทางที่เรียกว่า วงศาวทยา (Archaeology) ที่สืบสาวเรื่องราวลงสู่รายละเอียด ถอดรื้อจัดประเภท ตีความ อธิบาย และสร้างความรู้ใหม่จากรายละเอียดเหล่านี้ นักวิชาการในกลุ่มนี้ เช่น มิเชล ฟูโก (Michel Foucault) และ ฌาคส์ แดร์ริดา (Jacques Derrida) เป็นต้น และ แนวคิดหลังนวมัย (Postmodernism) ซึ่งเน้น การวิพากษ์ ความรู้ ที่ถูกสร้างระบบ เหตุผล เพราะระบบเหตุผลทำให้เกิดสภาวะ กดทับ กีดกัน และปิดกั้นสิ่งอื่นที่อยู่ นอกเหนือระบบเหตุผล¹⁰

ข้าพเจ้าได้ข้อสรุปว่า กระบวนทัศน์ มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า โลกทัศน์ เป็นคำสำคัญที่ ใช้อธิบายกรอบความรู้ วิธีคิด ความเชื่อ ค่านิยมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีความเชื่อหรือ ยึดถือร่วมกัน มีความสำคัญต่อการศึกษาเชิงวิชาการและการทำความเข้าใจและรับรู้ต่อความเป็นจริง หรือปรากฏการณ์นั้นๆ ผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ โดยการปรับเปลี่ยนวิถี การศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความเหมาะสมต่อตัวบทนั้น ซึ่งกระบวนทัศน์มีความสำคัญ กับผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าในการใช้เป็นตัวกำหนดกรอบการวิเคราะห์ความคิดของบุคคลหรือ กลุ่มบุคคลกรณีศึกษาจากสภาวะการณ์ในกรณีศึกษานั้นๆ

¹⁰ เกษญา ผาทอง (2562), “กระบวนทัศน์การแสวงหาความรู้สู่การวิจัย”, สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2565, <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/download/239974/166498/>, 73.

แนวคิดศิลปะหลังสมัยใหม่ (Postmodernism)

Postmodernism หรือ แนวคิดหลังสมัยใหม่ คือแนวคิดที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 ช่วงเวลาที่ยุคสมัยใหม่เริ่มเสื่อมความนิยมจากปัจจัยต่างๆ ส่งผลให้นักคิดหันมาสนใจเรื่องวัฒนธรรม อุดมการณ์ จิตใต้สำนึกและการใช้สัญลักษณ์ เส้นแบ่งระหว่างศิลปะชั้นสูงและศิลปะชั้นต่ำถูกทำลาย ดังที่ปรากฏในทฤษฎีทางสังคมและศิลปะแขนงต่างๆ¹¹

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุโรปต่างประสบกับหายนะและเป็นช่วงฟื้นฟูประเทศ ทางด้านศิลปะ แนวคิดศิลปะหลังสมัยใหม่ได้ส่อเค้าขึ้นระหว่างปีค.ศ. 1950-1960 และเห็นว่า ศิลปะต้องสร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้น จึงเกิดแนวคิดสรรมผสาน (Eclecticism) แนวคิดรื้อโครงสร้าง (Deconstructive) โดยนำแนวคิดประชานิยม (Pop Art) กับงานพาณิชย์ศิลป์มารวมผสมเพื่อให้ประชาชนชื่นชอบ เชื่อมเรื่องโลกรั้วพรหมแดน เกิดวัฒนธรรมโลก (World Art) ที่คนทั้งโลกพอใจร่วมกันในงานศิลปะทุกสาขา อาจเป็น แฟชั่น ดนตรีศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ฯลฯ งานศิลปะ เช่น ผลงานศิลปะแบบติดตั้ง (Installation) นิยมงานสื่อผสม (Mixed Media) ใช้เทคโนโลยีใช้ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สร้างงานศิลปะ ฯลฯ นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงระดับโลก¹²

สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิด “ยุคหลังสมัยใหม่” คือ การก้าวล้ำของเทคโนโลยี เป็นสังคมแห่งข่าวสาร ปรากฏระบบสารสนเทศที่สามารถรวมโลกทั้งโลกให้เป็นหนึ่งเดียว และแนวคิดศิลปะหลังสมัยใหม่ไม่เชื่ออุดมคติต่าง ๆ ของยุคสมัยใหม่เกี่ยวกับความจริง ความยุติธรรม และความงามเพราะเห็นว่า เป็นการขัดขวางและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่อิสระของปัจเจกชน¹³

ธีรยุทธ บุญมี (2553) ให้ความเห็นว่า การเข้าถึงความจริงต้อง มองต้องคิดผ่านแว่นของภาษา สร้างขึ้นด้วยระบบภาษา อาจเป็นสำนวนโวหาร การจูงใจ การบิดเบือน หลอกลวง ซ่อนเร้น ฯลฯ ภายใต้ทฤษฎีหรือวาทกรรม ทศณะดังกล่าวทำให้ศิลปินหรือผู้ที่แสดงออกหันไปสนใจโลกภายนอกและมองว่า ทุกอย่าง คือ พื้นที่ว่างสำหรับการแสดงความคิด ความเชื่อ ฯลฯ โดยไม่สนใจความจริง ทั้ง

¹¹ สุภางค์ จันทวานิช (2565). ทฤษฎีสังคมวิทยา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 265-267.

¹² กำจร สุนพงษ์ศรี (2555). สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปวิจารณ์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 272-273.

¹³ พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ (2562). "ศิลปิน : การผันแปรแนวคิดทัศนศิลป์ จากลัทธิประทับใจสู่ศิลปะหลังสมัยใหม่", สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2565, <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/179864>, 668-670.

ยังไม่เชื่อว่า ความจริงมีเพียงหนึ่งเดียว สามารถมองได้จากหลายมุม รูปแบบการแสดงออกของศิลปะหลังสมัยใหม่ คือ ไม่มีกระบวนแบบ (Style) เป็นเพียงกระบวนแบบรวม ๆ คือ การนำรูปลักษณ์รูปทรง เนื้อหาสาระที่ศิลปินเห็นว่า งามเหมาะสมจากศิลปะในอดีต นำมารวมเข้าด้วยกันหรือสร้างขึ้นใหม่ การแสดงออกทางศิลปะจึงกำกวม ไม่ชัดเจน ผลงานบางชิ้นอาจเป็นจิตรกรรมหรือประติมากรรมก็ได้เป็นต้น¹⁴

รูปแบบของศิลปะหลังสมัยใหม่จะเป็นการหยิบยืม (Appropriation) จากวัฒนธรรมอื่นมาใช้ นำภาพลักษณ์จากสื่อต่างๆ จากประวัติศาสตร์ศิลป์มานำเสนอใหม่ อาจเปลี่ยนแปลงไปบ้างหรือนำเสนอในเชิง วิพากษ์วิจารณ์นำวัฒนธรรมประชานิยมหรือวัฒนธรรมระดับล่างมาสร้างเป็นผลงานศิลปะ นอกจากนี้ผลงาน ประเภทภาพถ่าย วิดีโอ ศิลปะสื่อการแสดงสดจะปรากฏเพิ่มมากขึ้น ตัวอย่างผลงานศิลปะหลังสมัยใหม่ เช่น วิดีโออาร์ต (Video Art) ศิลปะสื่อแสดงสด (Performance Art) มโนทัศน์ศิลป์ (Conceptual Art) ศิลปะจัดวาง (Installation Art) มีเดียอาร์ต (Media Art) ฯลฯ¹⁵

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าแนวคิดของศิลปะหลังสมัยใหม่จะไม่ปฏิบัติตามแนวคิดของศิลปะสมัยใหม่ ที่เห็นการรังสรรค์ว่ามีคุณค่าสูงสุด กลับนิยมการเลียนแบบ การหยิบยืมสิ่งดีงามจากแหล่งอื่นๆ มาใช้มีลักษณะผสมผสาน ปนเป มีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจน ไม่สนใจอัตลักษณ์แห่งตนหรือความเป็นต้นแบบ นักปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อศิลปะหลังสมัยใหม่ เช่น ฟรีดริช วิลเฮล์ม นิทเช่ (Friedrich Wilhelm Nietzsche, ค.ศ. 1844-1900) นักปรัชญาชาวเยอรมัน ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ 'เจตจำนงที่ต้องการมีอำนาจ' โดย กล่าวถึงพลังอำนาจที่แตกต่างกันในธรรมชาติ ล้วนมีอำนาจไม่เท่ากัน พลังแห่งการสร้างสรรค์ต้องรู้จักนำมาใช้, โรลองด์ บาร์ตส์ (Roland Barthe, ค.ศ. 1915-1980) ชาวฝรั่งเศสเจ้าของผลงาน 'สัญวิทยา' (Semiology) หลักการ คือ การใช้วิธีค้นหาความจริงจากถ้อยคำในรูปสัญญา เสียงตัวหนังสือและความหมายสัญญา ส่วนมาคาดติเป็นคติความเชื่อทางวัฒนธรรม เป็นผลิตผลทางประวัติศาสตร์ เช่น ศิลปวัตถุที่สร้างขึ้นให้เชื่อว่าดีมีคุณค่าจะถูกขึ้นเป็นรูปสัญญา สุดท้ายจะเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีนักปรัชญานักสุนทรียศาสตร์หลังสมัยใหม่อีกหลายท่าน เช่น ฌาคส์ แดริการ์ (Jacques Derrida) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ผลงานที่โดดเด่น

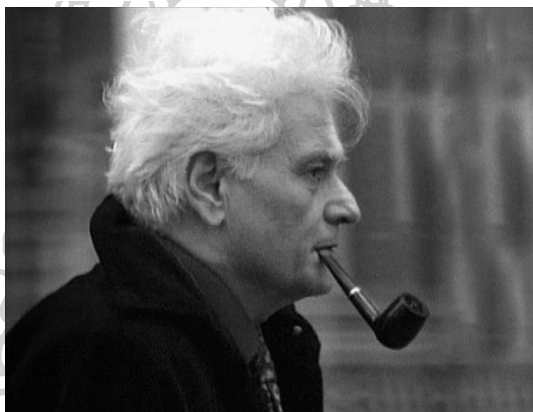
¹⁴ ชีรยุทธ บุญมี (2553). โลก Modern & Post Modern (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สายธาร), 172-173.

¹⁵ สุธี คุณาวิชยานนท์ (2561). ศิลปะสมัยใหม่และร่วมสมัย : ตะวันตกและไทย, (กรุงเทพฯ : โครงการหนังสือและตำราทฤษฎีศิลป์), 220-221.

เด่น คือ ทฤษฎีการรื้อสร้าง (Deconstruction) ซึ่งเป็นวิธีการในลัทธิหลังโครงสร้างนิยม ซึ่งทั้งสามคนได้รับการยกย่องว่า มีอิทธิพลต่อศิลปะหลังสมัยใหม่มาก¹⁶

การศึกษา Postmodernism หรือ แนวคิดหลังสมัยใหม่ สอดคล้องกับลักษณะการทำงานศิลปะของข้าพเจ้า ซึ่งไม่เชื่อในความเป็นอุดมคติต่าง ๆ เกี่ยวกับความจริง ความยุติธรรม หรือความงาม มุ่งเน้นการพัฒนาความคิดที่เป็นอิสระ ไม่มีรูปแบบหรือแบบแผนตายตัว ใช้การผสมผสานต่างๆ เพื่อให้เกิดลักษณะที่คลุมเครือ ไม่ชัดเจน ไม่สนใจอัตลักษณ์ พร้อมทั้งตั้งคำถามต่อปรากฏการณ์ทางสังคม

ทฤษฎีการรื้อสร้าง (Deconstruction)

ภาพที่ 1ฌาร์ค เดอร์ริดา

ที่มา : <https://s-usih.org/2015/12/jacques-derrida-what-a-difference-an-a-makes/>

ทฤษฎีการรื้อสร้าง หรือ Deconstruction จัดอยู่ในหมวดของปรัชญาหลังสมัยใหม่ (Post-modernism) คิดค้นโดย ฌาคส์ เดอร์ริดา ซึ่งริเริ่มขึ้นมาในช่วงปี ค.ศ. 1966 และนำไปทดลองใช้วิจารณ์วรรณกรรมในปี 1980 โดยมองว่า ตัวบทความในงานเขียนใดๆ ไม่มีสถานะที่ตายตัว แต่รอให้ผู้อ่านเข้าไปตีความเพื่อค้นหาความหมายในแบบฉบับของแต่ละคน หรืออาจกล่าวได้ว่าไม่มีงานเขียนหรือแนวคิดใดที่สามารถบอกเล่าหรือทำความเข้าใจถึงทุกสิ่งทุกอย่างได้สมบูรณ์แบบ¹⁷ นอกจากการ

¹⁶ กัจจ สุนพงษ์ศรี (2555). สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปวิจารณ์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 186-188.

¹⁷ สันติรักษ์ ประเสริฐสุข (2548), "การสื่อและการสร้างความหมายในสถาปัตยกรรม: จากโครงสร้างนิยมถึงลัทธิโครงสร้างนิยม", <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jars/article/download/169051/121618/>

ใช้ทฤษฎีการรื้อสร้างเพื่อวิจารณ์งานเขียนที่แตกต่างไปจากแบบแผนการวิจารณ์ทั่วไปแล้ว ทฤษฎีการรื้อสร้างยังขยายไปในศาสตร์แขนงต่างๆ

การเกิดขึ้นของทฤษฎีการรื้อสร้างมีผลมาจากแนวคิดทฤษฎีโครงสร้างนิยม (Structuralism) ที่เห็นว่าจินตนาการเกี่ยวกับโลกเป็นโครงสร้างของคู่ความแตกต่าง นั่นคือ มนุษย์มักจะจินตนาการถึงสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในโลกนี้ด้วยความคิดเกี่ยวกับความแตกต่าง เช่น สิ่งมีชีวิต/ไม่มีชีวิต ร้อน/หนาว วัฒนธรรม/ธรรมชาติ คู่ตรงข้ามนี้เป็น โครงสร้างของความหมาย และสามารถอธิบายความคิดทางวัฒนธรรมได้ วิธีคิดแบบโครงสร้างนิยมจะเชื่อในการมีอยู่ เป็นอยู่ และดำรงอยู่ของสรรพสิ่ง ขณะที่วิธีคิดแบบหลังโครงสร้างนิยมไม่เชื่อ ในการมีอยู่ เป็นอยู่ แต่มองว่าสรรพสิ่งหมุนเวียนเปลี่ยนไป ดังนั้นจึงไม่มีสิ่งที่เป็นอยู่ มีเพียงสิ่งที่กำลังจะเกิดและกำลังจะเป็น

เช่นในกรณีของการวิพากษ์ ‘ภาษา’ ในทัศนะของนักโครงสร้างนิยมเห็นว่า ตัวภาษามีระบบหรือโครงสร้างที่เป็นสากลอยู่เบื้องหลัง ถ้าหากมีวิธีการศึกษาที่ถูกต้อง แต่เดอริดากลับมีความเห็นที่แตกต่าง และใช้คำว่า ‘Deconstructionism’ หรือ Deconstruction เพื่ออธิบายว่า ‘วัตถุ (บวรณกรรม สังคม หรือมนุษย์)’ มีระบบหรือโครงสร้างซ่อนอยู่ เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น มิใช่ตัวแทนของความจริง เชื่อมโยงไปถึง ‘ภาษา’ ว่าเป็นสิ่งไร้ระเบียบและไม่มีเสถียรภาพ ความหมายสามารถแปรผันไปตามบริบทที่เปลี่ยนไป เพราะธรรมชาติของภาษานั้นไร้ระเบียบ และภาษาไม่ได้มีชุดความสัมพันธ์แบบหนึ่งต่อหนึ่งระหว่างรูปสัญลักษณ์ (Signifier) กับความหมายสัญลักษณ์ (Signified) ไม่มี ความชัดเจนระหว่างสองสิ่งนี้

เดอริดาบอกว่า นักปรัชญาที่นิยมการแสวงหา ‘เครื่องหมาย’ คือผู้ที่ต้องการแก่นแท้ ความสมบูรณ์พร้อมของภาษา เขาจึงต้องการวิจารณ์การสร้างความจริงผ่านการเขียน ภาษา บวรณกรรมเกี่ยวกับความจริงและศีลธรรมที่ปรากฏอยู่ในอภิปรัชญา ทฤษฎีและความรู้แบบตะวันตก โดยเฉพาะระบบเหตุผลนิยมในความรู้แบบวิทยาศาสตร์ที่ครอบงำการสร้างความจริงทุกรูปแบบ ทั้งนี้ภาษามิใช่ตัวแทนของความจริง ภาษาเป็นเพียงตัวแทน หรือสิ่งที่ใช้อ้างความจริงเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ไม่มีความจริงอะไรที่อยู่นอกโครงสร้างของภาษา และผู้ที่ใช้ภาษาสร้างเรื่องแต่งก็เป็นเพียงผู้ที่ต้องการควบคุมการสร้างความจริงไว้กับตัวเอง และใช้ความจริงที่ตัวเองสร้างเป็นเครื่องมือในการควบคุมและสั่งการคนอื่น

วิธีการรื้อสร้างที่เดอริดานำมาใช้ ต้องอาศัยการวิเคราะห์โครงสร้าง ความหมาย และการเปลี่ยนแปลงของภาษา เพื่อที่จะทำความเข้าใจว่าความจริงถูกสร้างขึ้นด้วยภาษาซึ่งไม่ใช่สิ่งที่คงที่ถาวร ความจริงที่แบ่งแยกคู่ตรงข้าม เช่น ชาว/ดำ ดี/ชั่ว นำไปสู่ระบบศีลธรรมแบบช่วงชั้น อิทธิพล

ความคิดเรื่องการก่อสร้างจึงเป็นการตั้งคำถามเกี่ยวกับการสร้างความจริงทางสังคมวัฒนธรรม และบทบาทของนักมานุษยวิทยาในฐานะเป็น 'ผู้สร้าง' เรื่องเล่าทางวัฒนธรรมของมนุษย์ที่ต่างๆ และเป็น การตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับกระบวนทัศน์แบบตะวันตกที่ครอบงำวิชามานุษยวิทยา เมื่อเรื่องเขียนทางชาติพันธุ์ถูกตั้งคำถาม นำไปสู่การทบทวนบทบาทของนักมานุษยวิทยา และการมองงานเขียนเหล่านั้นเป็นเพียงเรื่องแต่ง มิใช่ความจริง¹⁸

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของ ทฤษฎีหลังโครงสร้างนิยม (Post-structuralism) ซึ่งมีแนวคิด ปฏิเสธกฎเกณฑ์ของโครงสร้างนิยม ความเป็นองค์รวม ความเป็นสากล และความเชื่อเกี่ยวกับ โครงสร้างของคู่ตรงกันข้าม ที่ทำให้มีการปิดกั้นไม่ให้เกิดความหมายใหม่ๆ ทางภาษาและวัฒนธรรม และได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์โครงสร้างนิยมมาสู่กระบวนทัศน์ใหม่ในการศึกษาวรรณคดี และ วัฒนธรรม¹⁹

ทฤษฎีการก่อสร้างเป็นการปฏิเสธความเป็นสัจธรรม หรือความเที่ยงแท้ทางวิทยาศาสตร์ และเป็น การปฏิเสธการให้ค่าความหมายแบบทฤษฎีโครงสร้างนิยม การก่อสร้างนั้น ไม่ได้เป็นการ สร้างสิ่งที่แปลกใหม่ขึ้นมา แต่เป็นการชี้ให้ผู้อ่านได้

วิธีการอ่านตัว 'วัตถุ' เพื่อค้นหาความหมายบางอย่างให้พบแล้วดึงออกมาให้เห็น เนื่องจาก การนำคำหรือวลีที่มีความหมายมากกว่าสองอย่างขึ้นไปมาใช้ในบริบทที่ต่างกันซึ่งจะทำให้เกิดเป็นความ ย้อนแย้งที่ไม่สอดคล้องกันในโครงสร้างเดิม การก่อสร้างได้เข้ามาวิเคราะห์การทำงานของคู่ตรงข้ามใน โครงสร้างของความคิดและวัฒนธรรมตามทฤษฎีโครงสร้างนิยม แสดงให้เห็นถึงความไม่มีเสถียรภาพ ของภาษา เพื่อมองหาการเปลี่ยนแปลงและความซับซ้อนของความหมาย ที่สามารถตีความได้ หลากหลายโดยจะเป็นการตีความวัตถุมากกว่าการแสวงหาข้อเท็จจริงจากตัวของวัตถุเดิม แต่เป็น เรื่องของการตระหนักรู้ถึงความขัดแย้งภายในตัวของวัตถุ

¹⁸ นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ (2565), "Deconstructionism", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, <https://www.sac.or.th/databases/anthropology-concepts/glossary/31>

¹⁹ ภัทราภรณ์ ช้อยหิรัญ (2562), "ทฤษฎีการก่อสร้างกับการอ่านตีความ", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/202575

ทฤษฎีความหลากหลาย

ทฤษฎีความหลากหลายเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดหลังโครงสร้างนิยม (Poststructuralism) เกิดขึ้นจากการที่ฌาร์ค เดอร์ริดา (Jacques Derrida ค.ศ. 1930 - 2004) นักคิด นักเขียน และนักปรัชญาชาวฝรั่งเศส มีแนวคิดที่พยายามจะเข้าไปถอดรื้อและวิพากษ์แนวคิดปรัชญาในยุคก่อนหน้า โดยเฉพาะแนวคิดโครงสร้างนิยม (Structuralism) ที่มีอิทธิพลต่อการสร้างระบบคิดวิพากษ์วิจารณ์ มุ่งเน้นภาษาศาสตร์ ความหมาย สัญลักษณ์ที่เชื่อในเรื่องหลักโครงสร้างสากลที่แน่นอนตายตัว ตรงข้ามกับแดร์ริดาที่พยายามจะชี้ให้เห็นภาพถึงความหลากหลายที่ปราศจากศูนย์กลางแน่นอนตายตัวและเปิดพื้นที่ให้กับความเป็นอื่นได้เข้ามามีบทบาทในสังคมมากยิ่งขึ้น

แนวคิดของเดอรรีดาเกิดจากการหยิบเอาแนวคิดเรื่องของความเท่าเทียม การเสนออิสรภาพทางความคิด ความรับผิดชอบในการถอดรื้อในแต่ละตัวบท รวมไปถึงแนวคิดของกลุ่มโครงสร้างนิยม ซึ่งวิธีการวิพากษ์ของเขานั้นจะหยิบยกเอาแนวคิดเหล่านี้มาผสมผสานเข้ากับแนวคิดของตนเอง แม้ว่าในงานเขียนของเขา ที่นำเสนอแนวคิดเรื่อง *ความหลากหลาย* จะเป็นการถอดรื้อแนวคิดของกลุ่มโครงสร้างนิยมแต่เขาก็ไม่ได้ละทิ้งชุดความคิดเหล่านั้นทั้งหมด ทั้งนี้สิ่งที่เดอรรีดาได้สร้างสรรค์ขึ้นมานับว่าเป็นหนึ่งในแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อชุดความคิดของคนในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) นี้เป็นอย่างมาก²⁰

สิ่งที่เดอรรีดาให้ความสนใจก็คือการแสดงให้เห็นถึง ‘ความเลื่อนไหล’ ของระบบภาษาซึ่งสามารถโยนโยไปไปถึงระบบอื่นๆ ทำให้การวิพากษ์ด้วยโครงสร้างภาษาที่สืบทอดมาจากแนวคิดโครงสร้างนิยมถูกมองข้ามไป สูความไร้สัญลักษณ์ ไร้โครงสร้างที่ตายตัวกลายเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน ทั้งรูปสัญลักษณ์และความหมายสัญลักษณ์ก็เปลี่ยนไปตามบริบทของสถานการณ์และเวลา²¹

เช่นในกรณีที่เดอรรีดาวิจารณ์แนวคิดแบบเพลโต หรือ Platonism ที่วางรากฐานปรัชญาแบบตะวันตกว่า ไม่เป็นความจริงแท้แน่นอน เป็นการอ้างเอาภาษาเข้ามาเป็นตัวแทนสมมุติของปรากฏการณ์หรือทฤษฎีทางความคิดเพียงเท่านั้น แนวคิดดังกล่าวเชื่อในการมีอยู่ของโครงสร้างแบบคู่ตรงข้าม เช่น ขาว/ดำ ดี/เลว ซึ่งคู่ตรงข้ามนี้แยกจากกันและมีลำดับช่วงชั้นไม่เท่ากัน ด้านหนึ่งมักจะมีลำดับชั้นที่สูงกว่าอีกด้านหนึ่ง การโจมตีวิธีคิดแบบนี้จะต้องทำลายช่วงชั้นแบบเพลโต ช่วงชั้นที่แบ่งแยกระหว่างสิ่ง

²⁰ อาริรัตน์ ภิราษร (2562), "แนวคิดเรื่องความหลากหลายของ ฌาร์ค เดอรรีดา", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/panidhana/article/view/188053>

²¹ ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร (2564). บทแนะนำสกุลความคิดหลังโครงสร้างนิยม, (กรุงเทพฯ : สมมติ), 50-53.

ที่มองไม่เห็นจับต้องไม่ได้ กับสิ่งที่มองเห็นและสัมผัสได้ หรือระหว่างสำนักทางจิตกับวัตถุที่อยู่ภายนอก หรือระหว่างจิตกับร่างกายแต่ความคิดแบบ ซึ่งส่งผลต่อมานักคิดในกลุ่มโครงสร้างนิยม ที่มุ่งเน้นภาษาศาสตร์ ความหมาย สัญญา ที่มีต้นกำเนิดแบบโครงสร้างที่แน่นอนตายตัว วิธีคิดแบบ คู่ตรงข้าม การให้ความสำคัญกับข้อใดข้อหนึ่ง โดยกดทับอีกข้อไว้เสมอ²²

วิธีการวิพากษ์แบบ ‘deconstruction หรือ ทฤษฎีการรื้อสร้าง’ โดยเริ่มต้นใช้วิธีการดังกล่าวไว้ในงานเขียนที่ชื่อว่า *Structure, Sign, and Play in the Discourse of the Human Sciences* โดยการใช้คำว่า ‘บางที’ (perhaps) กับเหตุการณ์บางอย่างที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ของจินตภาพว่าด้วยโครงสร้าง (history of the concept of structure) ซึ่งคำว่า ‘บางที’ ดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นการแสดงนัยให้เราทราบว่า ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นชั่วคราว ในขณะที่แดร์ริดาได้ชี้ว่าเหตุการณ์บางอย่างหรือ ‘event’ นั่นก็คือ รอยปริ (rupture) บางประการที่เกิดขึ้นกับจินตภาพว่าด้วยโครงสร้าง

แดร์ริดาได้ค้นพบ ‘รอยแตกร้าว’ ที่เกิดขึ้นในโครงสร้างหลักของระบบปรัชญาแห่งโลกตะวันตกที่เรียกว่า ‘episteme’ โดยที่รอยแตกร้าวดังกล่าว ก็คือช่วงเวลาในระบบการคิดเกี่ยวกับตัวปรัชญาทั้งหมดกำลังมีการเคลื่อนย้ายไปสู่การคิดเกี่ยวกับกระบวนการสร้างโครงสร้าง (the structurality of structure) ซึ่งถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่บรรดานักปรัชญาเริ่มหันกลับมามองตัวปรัชญาในแง่ของระบบและโครงสร้าง แทนที่การมองแบบเดิมที่เห็นว่าปรัชญา มีความสมบูรณ์ในตัวเอง²³

แนวคิดเรื่องความหลากหลายจึงถูกนำไปใช้สนับสนุนในวิทยาการหลากหลาย ด้าน เช่น ศิลปะ วรรณกรรม สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ปรัชญา การเมือง วัฒนธรรม ฯลฯ มากมายหลายด้าน ซึ่งมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การตั้งข้อสงสัย ทำการรื้อสร้างอย่างถวนรากถวนโคนต่อมโนทัศน์ต่าง ๆ ในระบบโครงสร้างของ แวดวงวิชาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ ที่มีมาก่อนหน้าที่เข้าถึง

²² อารีรัตน์ ภิราษร (2562), "แนวคิดเรื่องความหลากหลายของ ฌาคส์ แดร์ริดา", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/panidhana/article/view/188053>

²³ ราม โชติคุต (2561), "การวิพากษ์วิธีวิทยาของเลวี-สโตรสส์โดยฌาคส์ แดร์ริดา", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, <https://ramjoti.wordpress.com/2018/10/31/การวิพากษ์วิธีวิทยา/>

หรือจับต้องไม่ได้ แต่จะรู้ได้ก็ต่อเมื่อได้เข้าไปทำหน้าที่ก่อสร้าง สลายการกดทับ หรือปิดกั้นความเป็นอื่นอย่างที่ผ่านมา²⁴

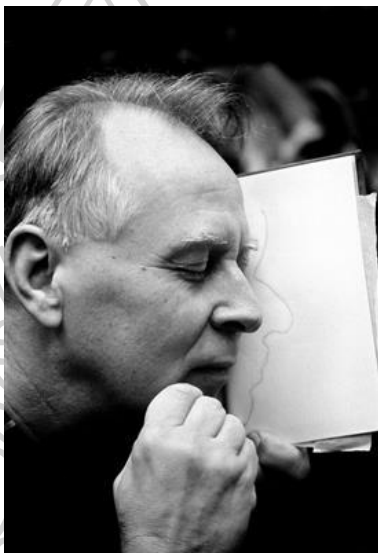
สรุป เพื่อให้เข้าใจและสามารถนำแนวคิดนี้ไปใช้วิเคราะห์ วิจัยหลักคิดและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมยุคปัจจุบันให้เห็นภาพ ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น การศึกษาทฤษฎีการก่อสร้างและทฤษฎีความหลากหลาย เปรียบเสมือนการชักชวนให้ข้าพเจ้าเข้าไปตั้งข้อสงสัยกับสรรพสิ่ง จากจุดประสงค์ที่ข้าพเจ้ามีความต้องการที่จะนำทฤษฎีดังกล่าว เข้ามาประยุกต์ใช้ในการช่วยขุดค้นหาความหมายบางอย่างผ่าน คำ หรือ วลี ที่ถูกใช้ในบริบทต่างๆในอดีต ทั้งเหตุการณ์ทางการเมืองไปจนกระทั่งวรรณคดี แล้วดึงออกมาให้เห็นความย้อนแย้งที่ไม่สอดคล้องกันของความหมายดั้งเดิมในสิ่งนั้นๆ เปรียบเสมือนการพลิกแพลง ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์โครงสร้างนิยม หรือ หลังโครงสร้างนิยม มาสู่กระบวนการทัศน์ใหม่ในการศึกษาปรากฏการณ์ความย้อนแย้งของกระบวนการทัศน์ทางสังคม โดยทฤษฎีการก่อสร้างทำให้ความหลากหลายเคลื่อนไหว การก่อสร้างเป็นการถอดรื้อ ตัวบท หรือ ชุดความคิดที่มีอยู่ ให้เห็นถึงตัวบทชุดความคิดที่ถูกละทิ้งหรือถูกกดทับไว้ ในขณะที่ทฤษฎีความหลากหลาย เป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความ ไม่ตายตัว ไม่มีจุดศูนย์กลาง ไม่มีขีดตรงข้าม ยากต่อการอธิบาย ทุกสิ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ตามสถานการณ์บนพื้นที่และเวลาของ ตัวบทนั้น ๆ เพื่อทำการก่อสร้างวาทกรรมในชุดความคิดเดิม ๆ ที่มีอยู่

²⁴ อาริรัตน์ ภีระชรร (2562), "แนวคิดเรื่องความหลากหลายของ ฌากส์ แดร์ริดา", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/panidhana/article/view/188053>, 50.

กรอบการศึกษาด้านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน (practical frameworks)

ความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม / Paradox in the Social Paradigm เป็นกระบวนการศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานของศิลปินซึ่งได้รับอิทธิพลจากศิลปินตัวอย่างในด้านของแนวทางการสร้างสรรค์ โดยใช้แนวความคิดและรูปแบบ โดยข้าพเจ้าได้นำเสนอศิลปินตัวอย่าง 2 คน ได้แก่ ซิกม่า โพลเคอ และ อริญชย์ รุ่งแจ้ง

ซิกม่า โพลเคอ (Sigmar Polke ค.ศ.1947 - 2010)

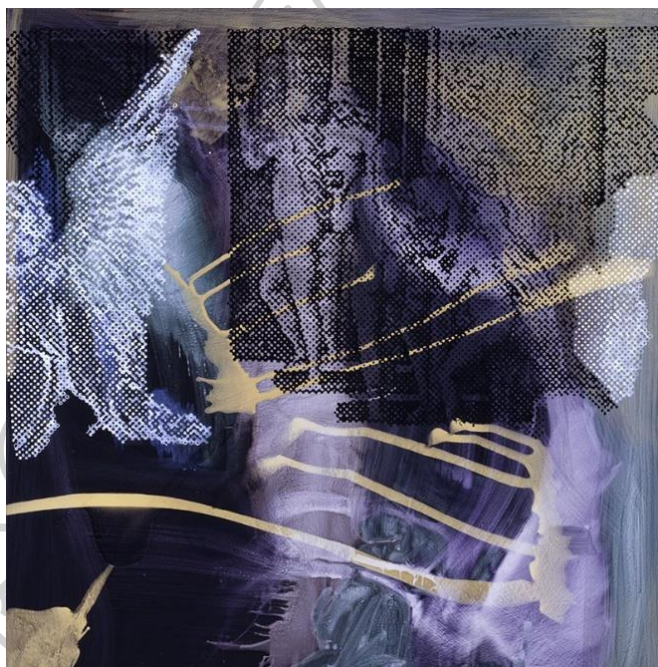
ภาพที่ 2 Sigmar Polke

ที่มา : <https://www.wikiart.org/en/sigmar-polke>

ซิกม่า โพลเคอ เป็นศิลปินและช่างภาพชาวเยอรมันที่มีอิทธิพลที่สุดคนหนึ่งในยุคหลังสงคราม (postwar era) ผลงานของเขา มีลักษณะเฉพาะใช้การทดลองรูปแบบ สี และเนื้อหาที่หลากหลาย โดยผสมผสานวัสดุและเทคนิคที่แปลกใหม่และหลากหลาย ตลอดจนการใช้ภาพที่ประชดประชันไปจนถึงตลกขบขัน เพื่อการวิพากษ์วิจารณ์ทางสังคม การเมือง หรือแม้กระทั่งหลักสุนทรียศาสตร์²⁵

²⁵ David Zwirner, “Sigmar Polke: Biography”, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2565, https://xspace.gallery/blogview?i_uid=b68wm0n2jn37https://www.davidzwirner.com/artists/sigmar-polke/biography

โพลเคอเป็นศิลปินที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่ม Capitalist Realism ในประเทศเยอรมัน ซึ่งมีความใกล้เคียงกับป๊อปอาร์ตของอเมริกัน เริ่มต้นขึ้นในปี 1963 โดยศิลปินเยอรมันและมีสมาชิกคนสำคัญอย่าง แกร์ฮาร์ด ริตซ์เตอร์ (Gerhard Richter) และ คอนราด ลูค (Konrad Lueg) มุ่งเน้นในการวิพากษ์วิจารณ์ลัทธิบริโภคนิยมและสังคมนิยมร่วมสมัย ด้วยการหยิบเอาเรื่องราวจากวัฒนธรรมสมัยนิยม (Pop culture) รวมถึงนำเสนอทฤษฎีศาสตร์แบบสื่อมวลชนและงานโฆษณามาใช้ ไม่ว่าจะเป็นการสำรวจความเป็นไปได้เชิงสร้างสรรค์ในการผลิตซ้ำของเครื่องจักรกลในระบบอุตสาหกรรมด้วยการวาดภาพเลียนแบบภาพและข่าวในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และบรรจุภัณฑ์สินค้าต่างๆ ของ โพลเคอหรืองานจิตรกรรมที่วิเคราะห์และชำแหละสื่อสมัยนิยมอย่างภาพถ่าย ของ ริตซ์เตอร์²⁶

ภาพที่ 3 Sigmar Polke, Untitled (Square 2), 2003

ที่มา : <https://goo.gl/whKrHt>

โพลเคอได้หยิบยืมเทคนิค “Ben-Day dots” มาปรับใช้ในผลงานของเขา ซึ่งมีที่มาจากศิลปิน Pop art รอย ลิกเทนสไตน์ (Roy Lichtenstein)²⁷ เทคนิคดังกล่าว เป็นการเอาเม็ดสีที่พิมพ์ลงบนกระดาษในอุตสาหกรรมการพิมพ์ออฟเซตที่สามารถพบเห็นได้ในนิตยสารและหนังสือพิมพ์ มา

²⁶ ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์ (2563), “ศิลปินผู้สำรวจภาพแทนความเป็นจริงด้วยศิลปะ Gerhard Richter”, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2565, https://xspace.gallery/blogview?i_uid=b68wm0n2jn37

²⁷ Bill Lamb (2562), “Sigmar Polke, German Pop Artist and Photographer”, สืบค้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2565, <https://www.thoughtco.com/sigmar-polke->

สร้างสรรค์เป็นผลงานจิตรกรรมขนาดใหญ่ ทำให้ผลงานมีลักษณะสีสันสดใส ลายเส้นคมชัด รวมถึงการใช้กรอบแบ่งช่องของการ์ตูนช่องแบบการ์ตูน comic²⁸ ทั้งนี้โพลเคอร์ได้ต่อยอดเทคนิคดังกล่าวให้มีลักษณะที่ผู้คนทั่วไปเรียกว่า halftone dot pattern ที่พบได้ในเทคนิค silk screen

เทคนิคการพิมพ์ดังกล่าวถูกนำมาพลิกแพลงโดยโพลเคอร์จะทำการแปลงภาพถ่ายต้นฉบับให้กลายเป็น halftone dot pattern เพื่อวาดไปบนผืนผ้าใบ ควบคู่กับการใช้เทคนิคการสร้างสรรคจิตรกรรมนามธรรมรูปแบบ Abstract Expressionism และกระบวนการเลือกใช้สีและวัสดุที่หลากหลายผสมผสานเข้าด้วยกัน เช่น สี ผ้าสังเคราะห์ เรซิน วัตถุอุตสาหกรรม ฯลฯ เกิดเป็นการสร้างภาพซ้อนทับหลายชั้น (multiple layers of imagery) เพื่อสร้างสภาวะในการเชื้อเชิญให้ผู้ชมได้เข้าไปตั้งคำถามและตีความเนื้อหาของผลงานด้วยตนเอง ผนวกกับแนวคิดของโพลเคอร์ที่ต้องการมอบความเป็นอิสระทางความคิดให้แก่ผู้ชม มากกว่าการชี้นำโดยศิลปิน²⁹ ทำให้ผลงานของโพลเคอร์มีความเป็นเอกลักษณ์และน่าสนใจ

อริญชัย รุ่งแจ้ง (ค.ศ.1975-ปัจจุบัน)

ภาพที่ 4 อริญชัย รุ่งแจ้ง

ที่มา : <https://www.bangkoklifeneews.com/17222734/>

²⁸ ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์ (2563), “รู้จักนักบุกเบิกแห่งป๊อปปาร์ต ผู้เปลี่ยนวัฒนธรรมสมัยนิยมให้กลายเป็นศิลปะ”, สืบค้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2565, https://www.matichonweekly.com/column/article_325413

²⁹ Ideelart (2559), “Sigmar Polke and His Abstract Painting Experiments”, สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2565, <https://www.ideelart.com/magazine/sigmar-polke>

อริญชัย รุ่งแจ้ง ศิลปินไทยร่วมสมัยที่เป็นที่ยอมรับที่สุดของคนหนึ่ง ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ ศิลปินร่วมสมัยดีเด่นรางวัล “ศิลปาธร” ประจำปี พ.ศ. 2563 จากการเข้าร่วมแสดงผลงานใน นิทรรศการศิลปะร่วมสมัยอย่าง Venice Biennale มหกรรมศิลปะร่วมสมัยนานาชาติ ครั้งที่ 55 ใน ประเทศอิตาลี, นิทรรศการศิลปะนานาชาติ Satellite program 8 ในประเทศฝรั่งเศส กลายเป็น ศิลปินเอเชียที่ถูกจับตามองมากที่สุด รวมถึงเป็นศิลปินไทยคนแรกและคนเดียว ในมหกรรม ศิลปะ Documenta ครั้งที่ 14 เมื่อปี 2017 และการแสดงผลงานครั้งล่าสุดในปี 2021 ที่ Nova Contemporary ประเทศไทย ในชื่อ *Oblivion*

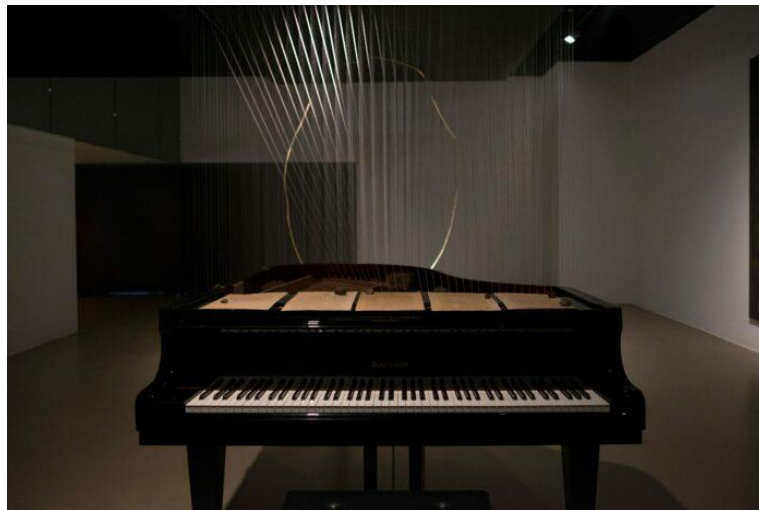
Oblivion หรือ ลืมเลือน/ในภุมิตศน์อันขมขื่น เป็นผลงานศิลปะร่วมสมัยที่บอกเล่าความ สูญเสียของศิลปินความทรงจำ ประวัติศาสตร์ ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้เหตุการณ์ที่อยู่คนละช่วงเวลาและ สถานที่ ปรากฏให้เห็นแรงปรารถนาที่แตกต่างกันของผู้คน จากความตายของพี่สาวผู้ลวดโลหะหรือ สายไฟที่ระโยงระยางในเมืองหลวง กลับกลายเป็นนำเสนอกระบวนการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็น ระบบ ความต่างและช่องว่างระหว่างชนชั้นถูกตีแผ่ผ่านบทสัมภาษณ์จากความทรงจำของชาวบ้าน และเอกสารสำเนาของชนชั้นนำ สิ่งเหล่านี้ถูกเชื่อมโยงเข้าหากันด้วยความคิดโดยศิลปิน³⁰

อริญชัยเป็นศิลปินที่มีแนวคิดและวิธีการนำเสนอประเด็นในผลงานของตนอย่างน่าสนใจ เช่น ในกรณีของ *Oblivion* ซึ่งมีจุดเริ่มต้นเกิดจากการที่ศิลปินค้นพบเอกสารทางประวัติศาสตร์ พระราช สาส์นทรงพระอักษรเพื่อเตรียมพระราชพิธีพระบรมศพของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว นับเป็นชุดข้อมูลที่กลายเป็นแรงบันดาลใจให้ตนนำไปผูกโยงเข้ากับการสูญเสียคนในครอบครัวในอดีต สู่ การสร้างผลงานศิลปะที่วิพากษ์วิจารณ์ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เรื่อง ความแตกต่างและความเลื่อมล้ำ ในการเนรมิตฉากสุดท้ายของชีวิต

ผลงาน *Oblivion* อริญชัย ใช้ผลงานศิลปะหลากหลายรูปแบบทั้งจิตรกรรมนามธรรม ศิลปะ จัดวาง วิดีโออาร์ต และการเรียบเรียงข้อมูลที่ศิลปินรวบรวมมาได้ นำเสนอผ่านบทพรรณา *Oblivion* หรือ ลืมเลือน/ในภุมิตศน์อันขมขื่น ให้ผู้ชมสามารถอ่านระหว่างการรับชมผลงานศิลปะของ อริญชัยได้ในเวลาเดียวกัน นับว่าเป็นกลวิธีการนำเสนอผลงานศิลปะที่น่าสนใจอีกวิธีหนึ่ง

สามารถดาวน์โหลดเอกสารดังกล่าวได้ที่ : <https://tinyurl.com/2smysmma>

³⁰ อนุรักษ์ม ใจสาร, “Oblivion หรือ ลืมเลือน/ในภุมิตศน์อันขมขื่น”, สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2565, <http://www.fineart-magazine.com/oblivion-arin/>

ภาพที่ 5 ผลงาน Oblivion โดย อริญชัย รุ่งแจ้ง 1
ที่มา : <http://www.fineart-magazine.com/oblivion-arin/>

ภาพที่ 6 ผลงาน Oblivion โดย อริญชัย รุ่งแจ้ง 2
ที่มา : <http://www.fineart-magazine.com/oblivion-arin/>

สรุป

จากการศึกษาข้อมูลในบทที่ 2 กรอบทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ข้าพเจ้าพบว่า ความย้อนแย้ง คือ สิ่งที่ฝังรากลึกอยู่ในทุกมิติทั้งปรัชญา ศาสนา การเมืองหรือแม้กระทั่งในชีวิตประจำวัน สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติของมนุษย์ ว่าเป็นสิ่งที่มีความคิด อุดมการณ์ การกระทำที่ไม่คงที่ พร้อมจะแปรเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ต่างๆที่ตนกำลังเผชิญ ขึ้นอยู่กับตัวแปรของปัจจัยแวดล้อมของพวกเขา ทั้งช่วงเวลา สถานที่ คนรอบตัว ทัศนคติ ฯลฯ การศึกษากระบวนการทัศน์จึงถูกนำมาใช้เพื่อการจัดสรรค้หมวดหมู่ของกรอบความรู้ วิธีคิด ความเชื่อที่ผู้คนแต่ละกลุ่มเชื่อหรือยึดถือร่วมกัน พร้อมกันนั้นข้าพเจ้ายังได้ศึกษา ทฤษฎีการรื้อสร้างและทฤษฎีความหลากหลายเพื่อค้นหาความเป็นจริงของสิ่งที่ดำรงอยู่ ชวนให้ข้าพเจ้าเข้าไปตั้งข้อสงสัยกับสรรพสิ่ง เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพยายามทำความเข้าใจถึงความย้อนแย้งที่ปรากฏให้มากขึ้น ทั้งยังสามารถใช้ตั้งคำถามต่อปรากฏการณ์ต่างๆที่ตนกำลังเผชิญอยู่ในสังคม

ในด้านกรอบการศึกษาด้านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ข้าพเจ้าได้ศึกษาผลงานที่เลือกมาจากศิลปินศิลปินกรณศึกษา ซึ่งมีอิทธิพลต่อข้าพเจ้าทั้งด้านรูปแบบและแนวคิด Sigmar Polke ได้นำเทคนิค halftone dot pattern จากภาพพิมพ์ตระแกรงไหม (silk screen) ที่สามารถพบเห็นได้บนสื่อสิ่งพิมพ์ นิตรสาร บรรจุภัณฑ์สินค้าต่างๆ มาใช้ร่วมกับผลงานจิตรกรรม เกิดการทับซ้อนบนระนาบ 2 มิติ สร้างความคลุมเครือไม่ชัดเจน ทั้งยังสอดแทรกเนื้อหาในการวิพากษ์วิจารณ์ลัทธิบริโภคนิยมและสังคมทุนนิยมร่วมสมัย

การใช้ข้อมูลจากการสืบค้นความทรงจำส่วนตัว นำมาขยายขอบเขตสู่การผูกโยงเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม ปรากฏอยู่ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของ อริญชัย รุ่งแจ้งได้นำประเด็นที่ของการสูญเสียบิดาและพี่สาว ซึ่งเกิดจากการเรียบเรียงความทรงจำของตน และการค้นคว้าหาข้อมูลเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์จากหลากหลายเหตุการณ์ ซึ่งอยู่คนละช่วงเวลาและสถานที่ นำชุดข้อมูลเหล่านั้นเข้ามาผูกโยงกัน โดยใช้ประเด็นของ ความตายและการสูญเสีย เป็นจุดร่วมเพื่อร้อยเรียงสิ่งต่างๆเข้าหากันก่อนที่จะทำการวิพากษ์ความเหลื่อมล้ำของโครงสร้างสังคมได้อย่างน่าสนใจ และนำเสนอเป็นผลงานศิลปะจัดวางตามแนวทางของตนในท้ายที่สุด

บทที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด ‘ความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม’ ในบทที่ 3 จะมุ่งเน้นศึกษาหลักการ เทคนิค และวิธีการทางจิตรกรรม แสดงภาพขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานและอธิบายเทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์จิตรกรรม

การค้นคว้าข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงประเด็นในผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ข้าพเจ้ามุ่งเน้นในการสร้างภาพ จากการสืบค้นความทรงจำส่วนตัว มุ่งเน้นไปที่เหตุการณ์ทางการเมืองในช่วงทศวรรษที่ผ่าน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ข้าพเจ้าและคนรอบข้าง ได้มีโอกาสเข้าไปประสบพบเจอกับเหตุการณ์ดังกล่าวทางใดทางหนึ่ง พร้อมกับสืบค้นภาพเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์การเมืองของไทยในอดีต เชื่อมโยงปะติดปะต่อสิ่งต่างๆเข้าด้วยกัน ค้นคว้าสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาประเด็นข้างต้นจากการค้นคว้าภาพถ่าย ภาพประกอบจากหนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ หรือเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต

จากนั้นข้าพเจ้าจะเริ่มเลือกภาพที่เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ออกแบบ จัดวาง องค์ประกอบ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อสร้างภาพร่างต้นแบบ ตรวจสอบทั้งองค์ประกอบ สี ขนาด หลังจากได้แบบร่างที่สมบูรณ์แล้วจะเริ่มสร้างผลงานตามขนาดจริง

แนวทางในการต่อยอดจากผลงานชุดก่อนศิลปินนิพนธ์

ผลงานชุดก่อนศิลปินนิพนธ์ของข้าพเจ้ามีที่มาจากความสนใจในปรากฏการณ์ของความย้อนแย้งต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมไทย สู่อารมณ์ค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวในปัจจุบันและอดีต นำไปสู่การค้นพบประเด็นทางประวัติศาสตร์ อาทิ การสู้รบด้วยกำลังพล การใช้ไสยศาสตร์ ความเชื่อ ท้องถิ่น และศาสนาเข้าชี้นำผู้คน ฯลฯ หล่อหลอมสิ่งต่างๆเข้าด้วยกันอย่างผสมปนเป ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นมรดกตกทอดมาสู่ผู้คนรุ่นหลังและส่งอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน นำมาสู่ความต้องการที่จะตีแผ่เรื่องราวของความย้อนแย้งต่างๆโดยใช้กระบวนการทัศน์ทางสังคมในการนำเสนอ

ผลงานชุดก่อนศิลปินพันธ์ ชั้นที่ 1

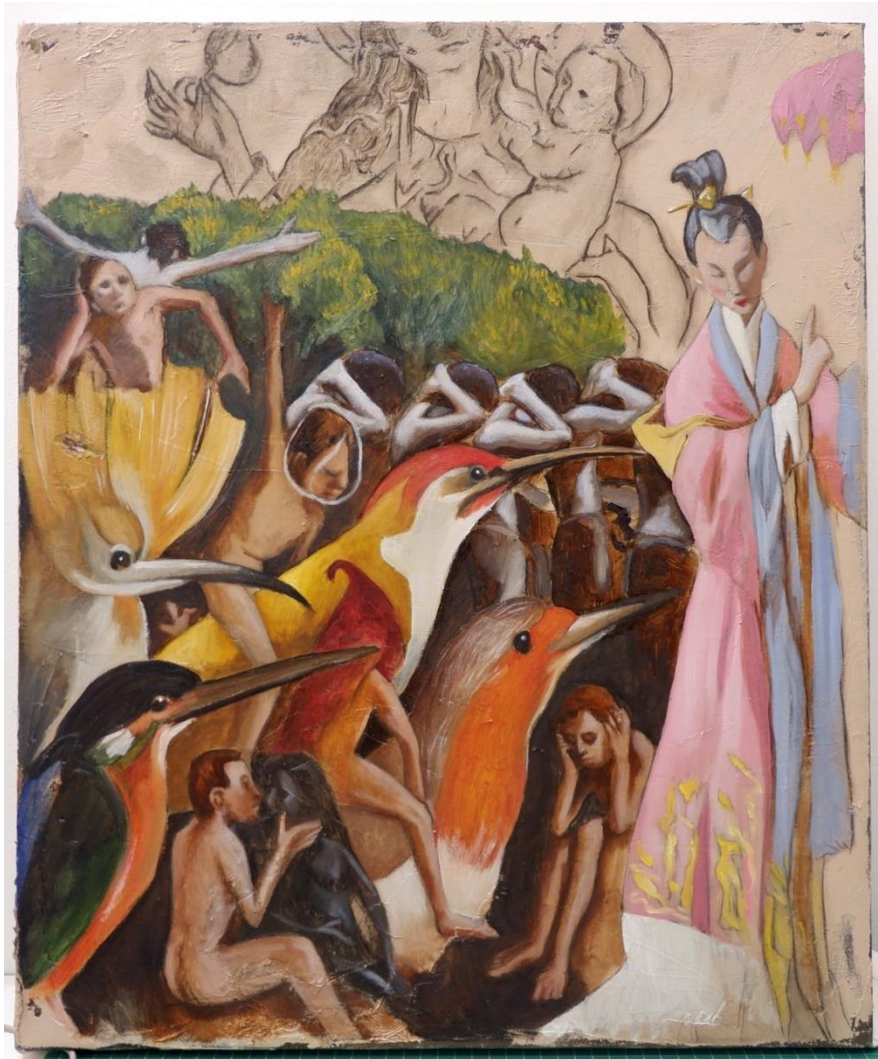

ภาพที่ 7 ผลงาน 'Chair shot', 60 x 50 cm, oil on canvas, 2021

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ผลงานชุดก่อนศิลปินพันธ์ ชั้นที่ 1 *Chair shot* ได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาพการความรุนแรงในเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 ด้วยบรรยากาศภายในภาพที่ดูหดหู่ เศร้าหมอง กลับเห็นใบหน้าของผู้คนจำนวนมากที่ยิ้มแย้ม มีความสุขกับการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น ข้าพเจ้าจึงได้นำภาพดังกล่าวมานำเสนอด้วยฉากรูปวาดเก้าอี้ของนักมวยปล้ำ เพื่อบอกเล่าถึงการใช้ความรุนแรงในการสนองความบันเทิงของผู้คน

ผลงานชุดก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 8 ผลงาน "The speech", 60 x 50 cm, oil on canvas, 2021

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ผลงานชุดก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 2 The speech ได้รับแรงบันดาลใจเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 หลังการปราบปรามนักศึกษาด้วยความรุนแรง ทำให้ข้าพเจ้าได้ทราบถึงข้อคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์ดังกล่าวผ่านคำบอกเล่าของคนใกล้ตัว ชัดแย้งกับข้อเท็จจริงที่สื่อบางสำนักนำเสนอ ทำให้ข้าพเจ้าได้ตระหนักถึงอิทธิของผู้ผลิตสื่อที่สามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารต่อผู้อื่นให้เชื่อในสิ่งที่พวกเขาพยายามนำเสนอ

ผลงานชุดก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพที่ 9 ผลงาน 'The Witch', 60 x 40 cm, oil on canvas, 2021

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ผลงานชุดก่อนศิลปินพนธ์ ชั้นที่ 3 *The Witch* ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519 และเหตุการณ์สลายการชุมนุมของคนเสื้อแดง 2553 ที่แสดงให้เห็นถึงผลของการบ่มเพาะความเกลียดชังของผู้คนที่มีความเห็นต่างทางการเมือง ทำให้เกิดความแตกแยกของผู้คน บานปลายไปสู่ความรุนแรงและความสูญเสีย และปฏิเสธข้อเท็จจริงที่ว่าส่วนหนึ่งของ

ข้าพเจ้าได้นำแนวความคิดบางส่วนจากผลงานชุดก่อนศิลปินพนธ์มาใช้ในการต่อยอดเป็นผลงานสร้างสรรค์ให้กับผลงานวิทยานิพนธ์ชุด 'ความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม' โดยนำประเด็นของ ความขัดแย้งทางการเมืองในอดีต ซึ่งยังคงสร้างผลกระทบและเป็นที่พูดถึงในปัจจุบัน ทำให้เห็นว่าประเด็นดังกล่าวยังคงน่าเป็นที่น่าพูดถึงและสามารถหยิบยกมานำเสนอได้ เช่น ผลงาน *Oblivion* โดย อริณุชย์ รุ่งแจ้ง ศิลปินไทยร่วมสมัย

เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าได้ศึกษาเทคนิคทางจิตรกรรมและภาพพิมพ์เพื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้โดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อได้แก่

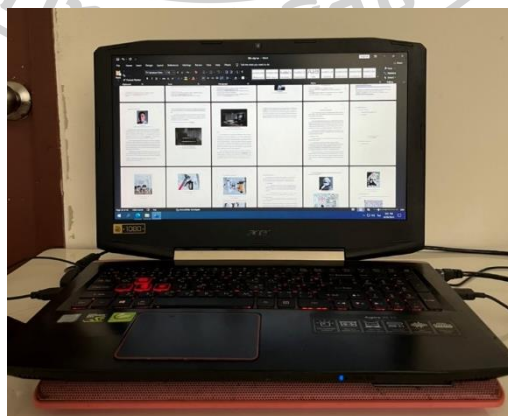
1. เทคนิคทางจิตรกรรมสีอะครีลิค (acrylic) เป็นสีที่มีส่วนผสมของสารพลาสติกโพลีเมอร์ (Polymer) จำพวก อะครีลิค (Acrylic) หรือ ไวนิล (Vinyl) มีคุณสมบัติที่แห้งเร็ว ใช้น้ำเป็นตัวทำละลาย สามารถนำไปใช้กับงานหลากหลายประเภทระบายได้กับหลายพื้นผิว โลหะ ไม้ พลาสติก แก้ว ผ้า และกระดาษ ติดแน่นกับพื้นผิวได้ดีและทนทาน ลักษณะของสีเป็นแบบทึบแสงและโปร่งแสง ถ้าระบายแบบหนาๆ จะดูเหมือนภาพวาดด้วยสีน้ำมัน แต่หากระบายแบบบางๆ จะให้คุณลักษณะคล้ายกับสีน้ำ

2. เทคนิคภาพพิมพ์ตระแกรงไหม (silk screen) halftone dot pattern เป็นเทคนิคการจัดเรียงตัวของเม็ดสี (เม็ดสกรีนในงานพิมพ์) ซึ่งเมื่อจุดเหล่านี้มารวมกันจะทำให้เกิดเป็นภาพสีต่างๆ ภาพจำพวกนี้สร้างโดย รูปแบบ (Pattern) ตามขนาด, ความหนาแน่น, จำนวนเม็ดสกรีน ซึ่งเมื่อมองภาพจากระยะไกล สายตาของมนุษย์อาจแยกจุดเหล่านี้ไม่ได้ แต่เมื่อขยายภาพให้ใหญ่ขึ้นก็จะสามารถมองเห็นการซ้อนกันของจุดเหล่านี้ได้

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

อุปกรณ์ในการเตรียมข้อมูล

- คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

ภาพที่ 10 คอมพิวเตอร์

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

- โครงไม้เฟรมและผ้าใบขนาดต่างๆ
- อุปกรณ์ในการชิงผ้าใบ ประกอบด้วย ลูกแม็ก ปืนยิงแม็ก และคีมหนีบผ้า

ภาพที่ 11 โครงไม้เฟรมและผ้าใบ

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ภาพที่ 12 อุปกรณ์ในการชิงผ้าใบ

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

- สี acrylic ยี่ห้อต่างๆ ตามความเหมาะสม

ภาพที่ 13 สี acrylic ยี่ห้อต่างๆ

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

- สื่อผสมสำหรับสี acrylic ได้แก่ gesso, gloss varnish และ matte varnish

ภาพที่ 14 สื่อผสมสำหรับสี acrylic

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน

ข้าพเจ้าได้แบ่งขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ ขั้นตอนการค้นคว้าข้อมูล การสร้างสรรค์บทพรรณนา การสร้างสรรค์แบบร่างจิตรกรรม และการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม โดยจะแสดงตัวอย่างของบทพรรณนาและผลงานจิตรกรรม 1 ชิ้น ที่มีเนื้อหาเชื่อมโยงกันดังนี้

การค้นคว้าข้อมูล

1. ข้าพเจ้าได้รับแรงบันดาลใจจากบทสนทนาระหว่างข้าพเจ้าและผู้คนที่ข้าพเจ้าเคยพบเจอในอดีต ในกรณีของผลงาน *'The Devil and Karl Marx'* คือเหตุการณ์เมื่อครั้งที่ข้าพเจ้าได้เดินทางไปร่วมชุมนุมทางการเมือง บทสนทนาดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าได้ทราบทัศนคติของผู้คนที่มีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์
2. สืบค้นแนวคิดของคอมมิวนิสต์ ค้นหาความเชื่อมโยงผ่าน ภาษา คำพูด วาทกรรมในอดีตที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดดังกล่าว เช่น ปิศาจหรือผีคอมมิวนิสต์ หรือ ฆ่าคอมมิวนิสต์ไม่บาป

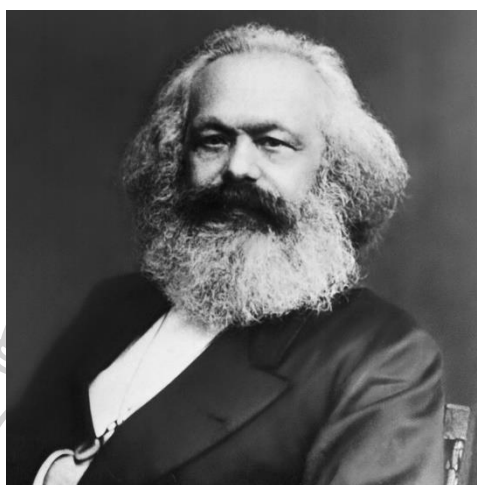
การสร้างสรรค์บทพรรณนา

หลังจากทำการสืบค้นความทรงจำและข้อมูลของประเด็นที่ต้องการนำเสนอเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นำมาเรียบเรียงขึ้นมาใหม่ในรูปของบทพรรณนา

สิ่งที่เรารู้จัก สิ่งที่เราเรียกว่า คอมมิวนิสต์นั้น แท้จริงแล้วมันเป็นอย่างไร หากหลักการของคอมมิวนิสต์ตั้งอยู่บนฐานของสิ่งที่เราเรียกว่าความเท่าเทียมอย่างที่มีมาร์กชวยากจะให้ เป็น แล้วคอมมิวนิสต์ที่เรา รู้จักในทุกวันนี้เป็นอย่างไร หากเป็นในยุคของสงครามเย็น คอมมิวนิสต์คงเป็นผีร้ายที่จะจับเอาเด็กสาวไปเป็นแรงงาน เอาเด็กชายเป็นทหารในกองทัพ อย่างที่ภาพเขียนโฆษณาชวนเชื่อพยายามพรรณนาออกมา เป็นปิศาจร้ายที่ต้องกำจัดและฆ่าได้โดยไม่บาปอย่างที่พระท่านเทศน์ผ่านวิทยุยานเกราะ กลายเป็นเพียงแค่อะไหล่ขอมรมในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อจุดประสงค์ในการโค่นล้มระบบโซดัสเพียงเท่านั้น หรือจะกลายเป็นเพียงผลิตภัณฑ์ราคาถูกที่พบได้ตามถนนคนเดิน สำหรับผมนั้น คอมมิวนิสต์ที่ มาร์กชสร้าง ได้กลายเป็นปิศาจซึ่งถูกสะบัดหัวไปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หากแต่หัวของปิศาจตนนั้นยังคง ไม่สิ้นคงฤทธิ์ ยังคงตามหลอกหลอนคนรุ่นหลัง

การสร้างสรรค์แบบร่างจิตรกรรม

1. สร้างการผูกโยงสัญลักษณ์ด้วยการใช้เป็นภาพแทนของประเด็นที่ถูกกล่าวถึงในบทพรรณนา เช่น *คอมมิวนิสต์* ในที่นี้ข้าพเจ้าได้ใช้ภาพของ Karl Marx เป็นตัวแทนสัญลักษณ์ของคอมมิวนิสต์ หรือ *ปีศาจซึ่งถูกสะบัดหัว* ที่ข้าพเจ้านำรับแรงบันดาลใจมาจากตำนานพื้นบ้านของประเทศญี่ปุ่น คือ ปีศาจ Shuten-doji

ภาพที่ 15 ภาพต้นฉบับ Karl Marx

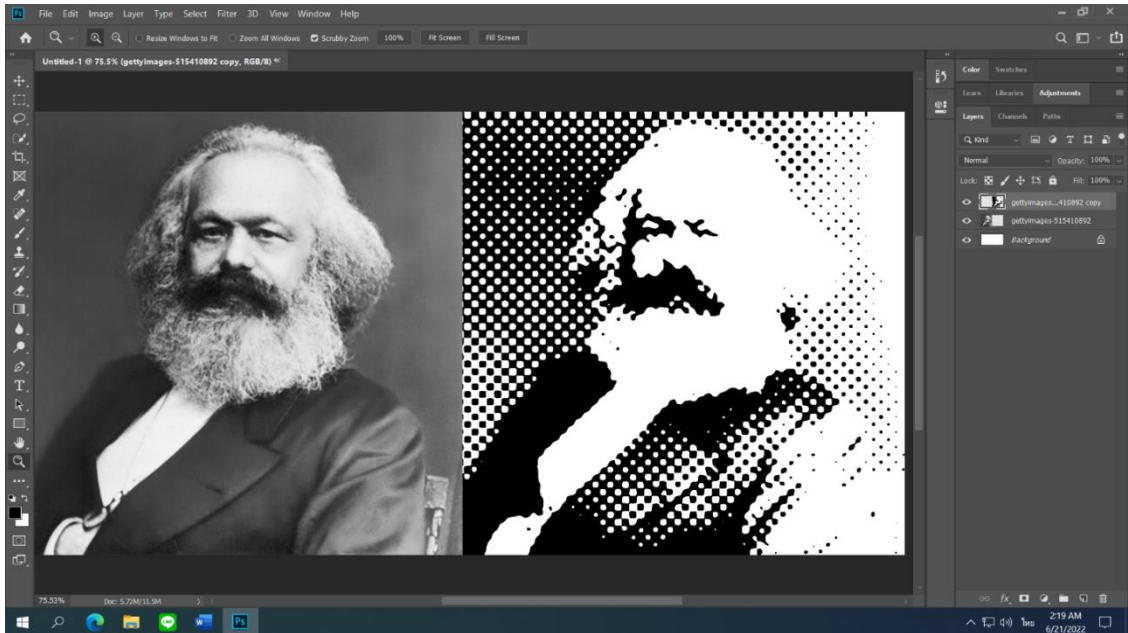
ที่มา : <https://www.biography.com/scholar/karl-marx>

ภาพที่ 16 ภาพต้นฉบับ Shuten-doji

ที่มา : <https://www.alamy.com/shuten-doji-or-shutendoji-is-a-mythical-oni-or-yokai-demon-devil-ogre-troll-hishikawa-moronobu-1618-25-july-1694-was-a-japanese-artist-known-for-popularizing-the-ukiyo-e-genre-of-woodblock-prints-and-paintings-in-the-late-17th-century-image344278329.html>

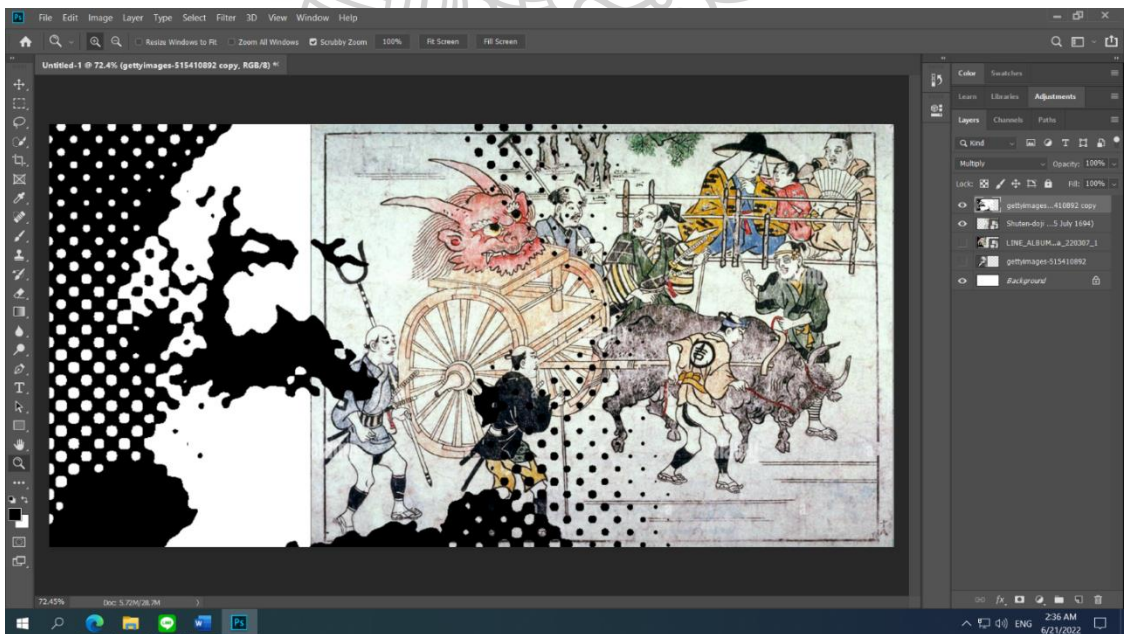
2. สร้างแบบร่างโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ Photoshop ดัดแปลง ปรับแต่งภาพ
ต้นฉบับด้วยเทคนิค halftone dot pattern

ภาพที่ 17 การปรับแต่งภาพต้นฉบับด้วยเทคนิค halftone dot pattern

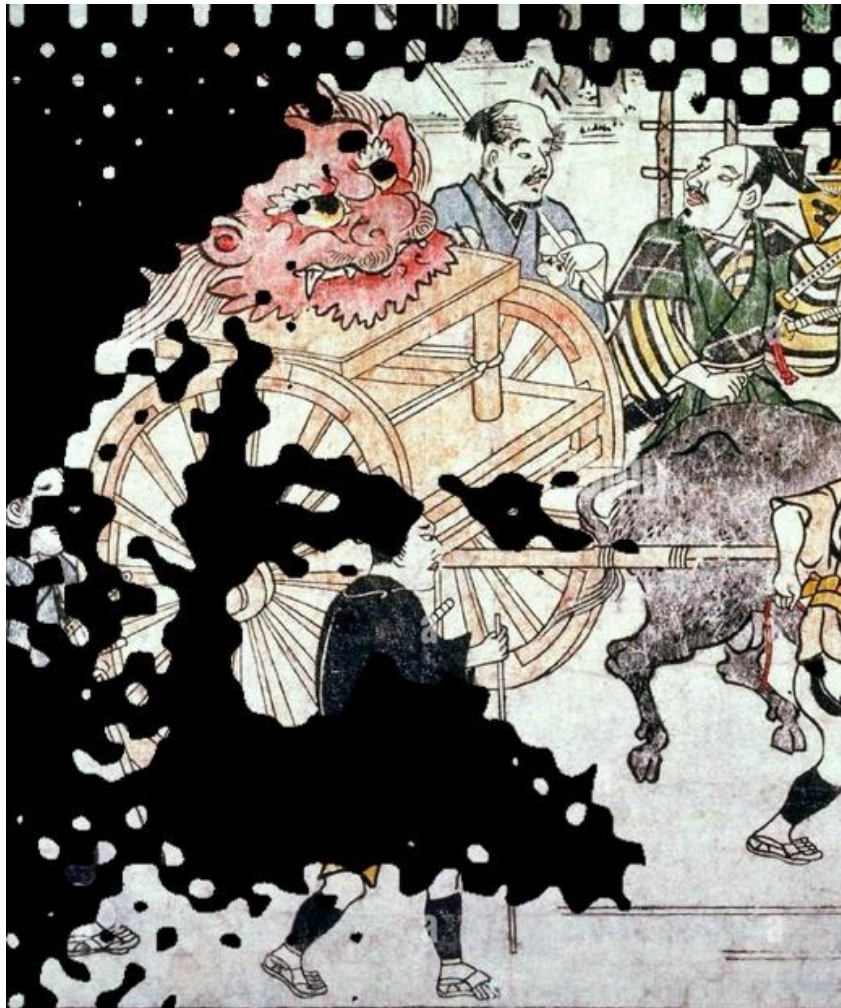
ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

3. จัดวางองค์ประกอบจนเป็นที่น่าพอใจเป็นอันเสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 18 จัดวางองค์ประกอบด้วย Photoshop

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ภาพที่ 19แบบร่างผลงาน The Devil and Karl Marx
ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

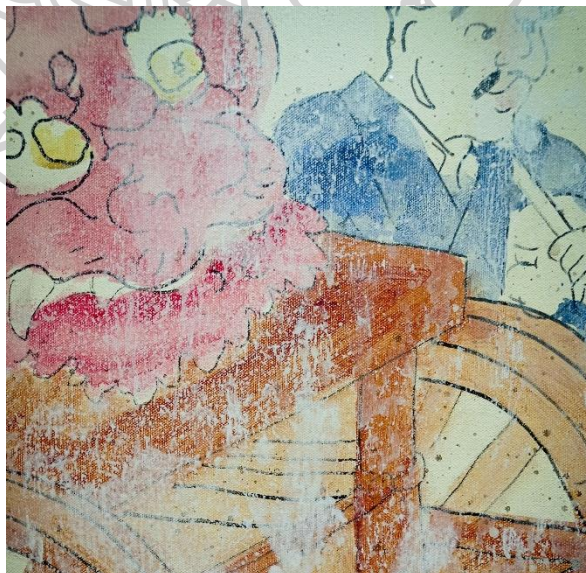
การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม

1. เมื่อได้ภาพต้นแบบที่สมบูรณ์แล้วจะนำต้นแบบมาขยายลงบนเฟรมผ่านใบตามขนาดที่กำหนดไว้

ภาพที่ 20 ขั้นตอนการสร้างสรรค์การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 1
ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

2. ร่างภาพด้วยปากกาเคมี แบ่งแยกช่องไว้สำหรับลงสีไว้ให้ชัดเจน

ภาพที่ 21 ขั้นตอนการสร้างสรรค์การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 2
ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

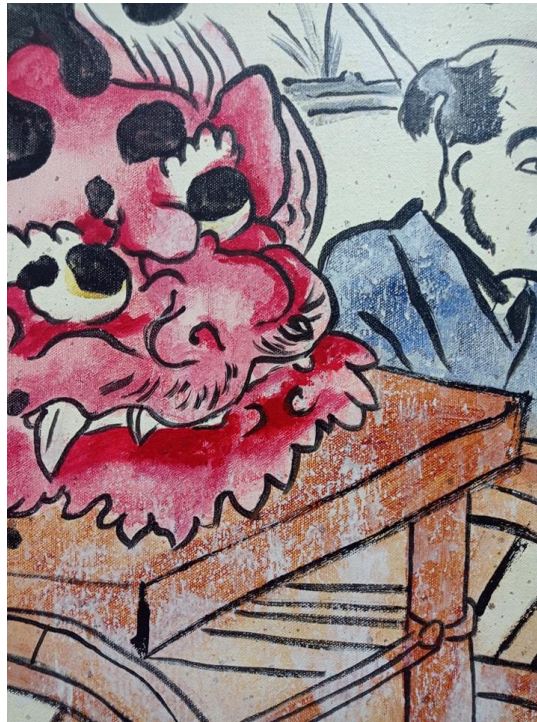
ภาพที่ 22 ขั้นตอนการสร้างสรรค์การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 3
 ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

3. ลงสีอะครีลิกตามช่องที่ร่างด้วยปากกาเคมีไว้ตามลำดับ

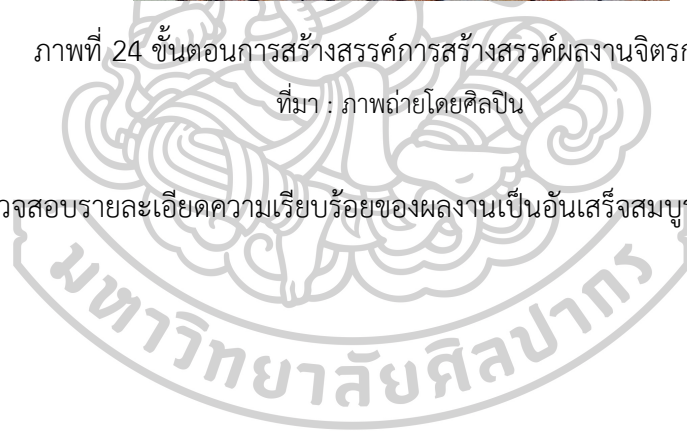
ภาพที่ 23 ขั้นตอนการสร้างสรรค์การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 4
 ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

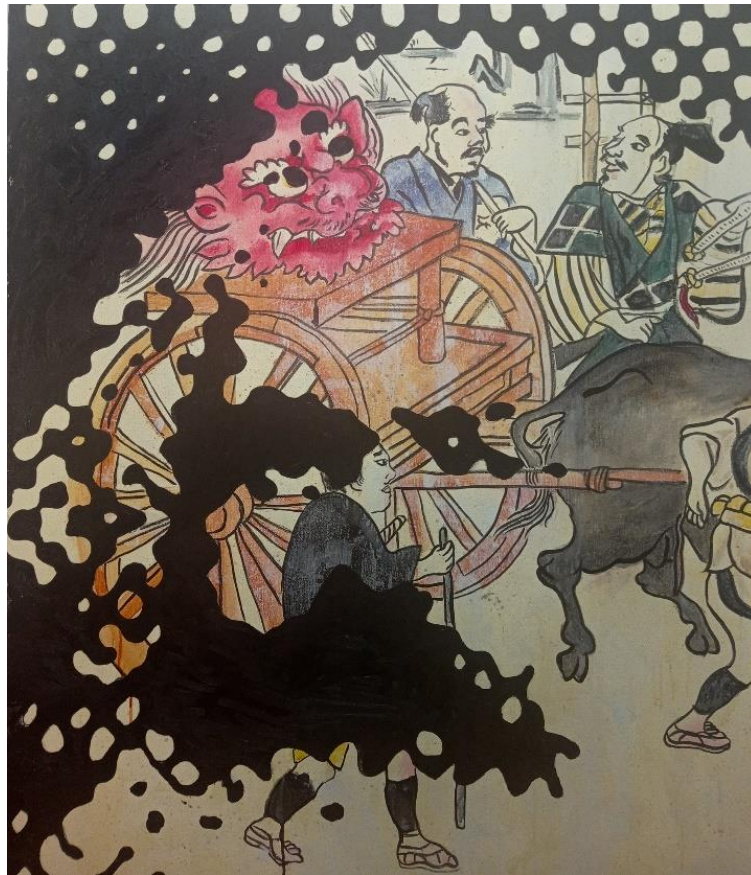
4. ใช้เส้นด้วยสีดำเพื่อขับเน้นสร้างลักษณะเฉพาะของผลงานจิตรกรรม

ภาพที่ 24 ขั้นตอนการสร้างสรรค์การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม 5
ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

5 ตรวจสอบรายละเอียดความเรียบร้อยของผลงานเป็นอันเสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 25 ขั้นตอนการสร้างสรรคการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรม 6

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

กระบวนการสร้างผลงานวิทยานิพนธ์ชุด ‘ความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม’ แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ ขั้นตอนการค้นคว้าโดยประกอบได้ด้วยการค้นคว้าข้อมูล สร้างสัญลักษณ์ที่เชื่อมโยงเข้ากับประเด็นที่ข้าพเจ้าต้องการจะนำเสนอ โดยผลงานจิตรกรรมแต่ละชิ้นนั้น มีประเด็นที่มีจุดเริ่มต้นจากความทรงจำของข้าพเจ้า จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการสืบค้น ขั้นตอนต่อมาคือการเรียบเรียงข้อมูลต่างๆเข้าด้วยกันให้อยู่ในรูปแบบของบทพรรณนา ขั้นตอนที่สามคือการสร้างสรรค์ผลงานตั้งแต่การออกแบบร่างและสุดท้ายขั้นตอนสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม จะพบว่าลักษณะทางกายภาพของผลงานถูกประกอบด้วยการสร้างสถานะความสับสน ความพรั่มวจากเทคนิค halftone dot pattern ทั้งนี้ยังใช้เทคนิคทางจิตรกรรมสีอะครีลิคในการสร้างความเป็นระนาบและเนื้อหาภายในชิ้นงานที่ขัดแย้งกันอย่างเด่นชัด โดยจะนำเสนอบทวิเคราะห์ในบทต่อไป

บทที่ 4

วิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ‘ความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม’ นำเสนอผลการวิเคราะห์ ข้อมูลจากผลงานในช่วงของการสร้างสรรค์ ข้าพเจ้าได้ทำการวิเคราะห์ในส่วนเนื้อหาของผลงานทั้งหมดเพื่ออธิบายถึงกระบวนการทำงานสร้างสรรค์และการนำทฤษฎีต่างๆที่ศึกษามาประยุกต์ใช้ในผลงาน ผลลัพธ์ที่ได้คือผลงานสร้างสรรค์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ 1. บทพรรณานำจำนวน 1 บทความ และ 2. ผลงานจิตรกรรมจำนวน 6 ชิ้น ดังนี้

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 1

ภาพที่ 26 ผลงาน ‘Virtue and Vice’, 130 x 100 cm (3 ชิ้น), acrylic on canvas, 2022

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ผลงาน *Virtue and Vice* คือผลงานชิ้นแรกในชุดความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม กล่าวถึงการพยายามที่จะเข้าไปตั้งคำถามต่อสภาวะของความย้อนแย้งต่อสิ่งที่เคยเกิดขึ้นสังคม อันเนื่องมาจากกระบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นมาอย่างเข้มข้นในช่วงปี 2563-2564 ที่ผ่าน มา ทำให้ข้าพเจ้าได้พบว่าทัศนคติต่างๆของผู้คนมีต่อเหตุการณ์ในอดีตนั้นได้เปลี่ยนไป จากผิดกลายเป็น ถูก ถูกกลายเป็นผิด เป็นสภาวะลึกลับและย้อนแย้ง ซึ่งตกผลึกกลายเป็นกระบวนการทัศน์ของพวกเขาในท้ายที่สุด

ภาพที่ 27 ผลงาน 'Virtue and Vice', 130 x 100 cm (ซ้าย), acrylic on canvas, 2022

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

กระบวนการสร้างสรรค์ของผลงานชิ้นนี้ ข้าพเจ้าเลือกที่จะนำภาพของตัวละครจากวรรณกรรม 3 ก๊ก เข้ามาเป็นประธานหลักของผลงาน ณ ที่นี้วรรณกรรมดังกล่าวถูกนำมาใช้เพื่อสื่อถึงเรื่องราวของการแก่งแย่งอำนาจและเกมส์การเมือง ประกอบด้วย เล่าปี่(ซ้าย)ตัวแทนของนักการเมือง กวนอู(กลาง)ตัวแทนของคุณธรรม และเตียวหุย(ขวา)ตัวแทนของผู้ติดตามที่โง่เขลา ผสมผสานเข้ากับภาพแทนของเหตุการณ์ต่างๆจากหลายแหล่งที่มา ประกอบไปด้วย โปสเตอร์กราฟิกของการ์ตูนอเมริกัน โปสเตอร์ภาพของผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์ในอดีต ภาพเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์การเมืองไทย เช่นเหตุการณ์ 6 ตุลา 2519, การชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดง 2553, การล้มเลิ๊งตั้งของกลุ่มกปปส. 2557 ฯลฯ มาทับซ้อนเข้ากันแสดงสถานะของการทับซ้อน การพยายามสลาย การลบ

เลื่อน การบิดเบือนสิ่งที่เคยเกิดขึ้นในอดีต ภาพของเหตุการณ์เหล่านี้จึงเปรียบเสมือนภาพแทนของช่วงเวลาต่างๆที่ข้าพเจ้าได้หวนระลึกถึงผ่านการกลับไปทำความเข้าใจถึงเรื่องราวต่างๆ และในท้ายที่สุดผลลัพธ์ของความเข้าใจอาจเปลี่ยนแปลงไปด้วยเงื่อนไขของกาลเวลา ประสบการณ์ชีวิต มุมมองต่อสังคมในปัจจุบัน

ภาพที่ 28 ผลงาน 'Virture and Vice', 130 x 100 cm (กลาง), acrylic on canvas, 2022

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ภาพที่ 29 ผลงาน 'Virture and Vice', 130 x 100 cm (ขวา), acrylic on canvas, 2022

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ผลงาน *Virture and Vice* จึงเปรียบเสมือนกับบทนำของผลงานทั้งหมดเพื่อทำให้เห็นถึงภาพรวมแนวความคิดของข้าพเจ้า และยังคงต้องอาศัยการพิจารณาในหลากหลายประเด็น ทั้งความชัดเจนของเรื่องราวที่ต้องการจะนำเสนอ ปัญหาของการพยายามสื่อสารใจความสำคัญให้กับผู้ชม รวมไปถึงสัญลักษณ์ในชิ้นงานมีความ 'เฉพาะกลุ่ม' ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจในเหตุการณ์นั้นๆ เป็นพิเศษ เป็นเหตุให้ข้าพเจ้าเลือกสร้างสรรค์ผลงานอีกประเภทในรูปแบบของบทพรรณนาเพื่อเข้ามาเป็นส่วนเสริมในการอธิบายสารภายในชิ้นงานให้กระจ่างมากขึ้นแก่ผู้ชม

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ผลงาน *บทพรรณนาความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม* ถูกสร้างขึ้นมาจากการที่ข้าพเจ้าได้ตระหนักได้ถึงปัญหาของผลงานชิ้นก่อนหน้า เพื่อความต้องการจะเข้าไปแก้ปัญหาของการสื่อสารที่อาจคลาดเคลื่อนและอาจทำให้เกิดระยะห่างของสุนทรียการรับรู้ของผู้ชมและผลงานของข้าพเจ้า การใช้อักษรข้อความ หรือ บทความ เพื่ออธิบายแนวความคิดและที่มาของผลงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้นจึงเป็นตัวเลือกที่ข้าพเจ้าได้นำมาใช้

บทพรรณนาดังกล่าวเกิดจากการเรียบเรียงชุดข้อมูลต่างๆของข้าพเจ้าเข้าด้วยกัน ณ ที่นี้ข้าพเจ้าเลือกใช้ความทรงจำของข้าพเจ้าที่มีต่อเหตุการณ์ต่างๆที่เคยเกิดขึ้นในอดีต เป็นตัวกำหนดเรื่องราวที่เกิดขึ้นในบทพรรณนา ส่งผลให้ผลงานชิ้นนี้มีความเป็นเรื่องเล่าหรือนิทาน ง่ายต่อการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ ทั้งนี้บทพรรณนาดังกล่าวจะมีลักษณะของบันทึกไดอารี่ ไม่มีเนื้อหาที่ตายตัวเฉพาะเจาะจงดังเช่นเรื่องราวของวรรณกรรมหรือนิทานพื้นบ้านที่ดำเนินเหตุการณ์จาก เหตุการณ์ที่ 1 ไปเหตุการณ์ที่ 2 หรือมีจุดเริ่มต้นและจุดจบตามแบบแผนของวรรณกรรม หากแต่ใช้การผูกโยงเหตุการณ์ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกันในแง่ของช่วงเวลาหรือกลุ่มบุคคล คงไว้เพียงแค่สารที่ข้าพเจ้าต้องการจะสื่อให้ผู้อ่านได้สัมผัสความย้อนแย้งที่เกิดขึ้นเพียงเท่านั้น มีใจความดังนี้

บทพรรณนาความย้อนแย้งในกระบวนการทัศน์ทางสังคม

ใครจะคิดว่าในอีก 10 ปีต่อมา ผมจะได้ไปอยู่ที่นั่น ที่แยกราชประสงค์ในช่วงเดือนกันยายน 2564 ขณะเดินทางกลับโดยการนั่งรถแท็กซี่ ด้วยดวงตาแดงกล้า เนื้อตัวเปียกปอนจากการชะล้างกลิ่นของแก๊สน้ำตาที่อบอวลไปทั่วเนื้อตัวของผมจากภารกิจกรมปราศรัยของกลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และกลุ่มทะลุฟ้า

‘ไปชุมนุมมาหรือ?’ คุณลุงคนขับถาม

‘ใช่ครับ’

‘ลุงคิดว่าบ้านเราควรจะเป็นการปกครองนะ เปลี่ยนไปเป็นคอมมิวนิสต์ดีที่สุด แบบจีนหรือรัสเซีย’

‘ดูสิ การปกครองที่ได้ขีดขาดแบบนั้น ประเทศไม่เคยมีปัญหาอะไรเลย ทุกอย่างราบรื่นสงบสุข ใครก่อความไม่สงบก็จัดการให้เรียบร้อย ที่บ้านเมืองเรามันวุ่นวายแบบนี้ มีมือบอย่างในทุกวันนี้มันเพราะอะไร เพราะคนเดียวนี่มันไม่เคารพกฎหมายไง’

ผมไม่ได้สาวความต่อแต่อย่างใด เกิดเป็นเพียงคำถามในใจว่า สิ่งที่เรารู้จัก สิ่งที่เราเรียกว่า คอมมิวนิสต์นั้น แท้จริงแล้วมันเป็นอย่างไร หากหลักการของคอมมิวนิสต์ตั้งอยู่บนฐานของสิ่งที่เราเรียกว่า ความเท่าเทียมอย่างที่มีมาร์กชวยากจะให้ เป็น แล้วคอมมิวนิสต์ที่เรารู้จักในทุกวันนี้เป็นอย่างไร หากเป็นในยุคของสงครามเย็น คอมมิวนิสต์คงเป็นผีร้ายที่จะจับเอาเด็กสาวไปเป็นแรงงาน เอาเด็กชายเป็นทหารในกองทัพ อย่างที่ภาพเขียนโฆษณาชวนเชื่อพยายามพรรณาออกมา เป็นปีศาจร้ายที่ต้องกำจัด และฆ่าได้โดยไม่บาปอย่างที่เราท่านเทศน์ผ่านวิทยุยานเกราะ กลายเป็นเพียงแค่อัชชรมในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อจุดประสงค์ในการโค่นล้มระบบโซตลเพียงเท่านั้น หรือจะกลายเป็นเพียงผลิตภัณฑ์ราคาถูกที่พบได้ตามถนนคนเดิน สำหรับผมนั้น คอมมิวนิสต์ที่มีมาร์กชสร้าง ได้กลายเป็นปีศาจซึ่งถูกสะบัดหัวไปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หากแต่หัวของปีศาจตนนั้นยังคงไม่สิ้นคงฤทธิ์ ยังคงตามหลอกหลอนคนรุ่นหลัง จวบจนถึงทุกวันนี้ ที่ทุกอย่างถูกร้อยเรียงเข้าหากันอย่างไม่เข้าท่า สถานที่ต่างๆ ที่ผมรู้จักผ่านจอสีเหลี่ยมและหน้ากระดาษจากหนังสือวิชาประวัติศาสตร์ และในทุกพื้นที่ที่ผมย่างกายเข้าไป

ย้อนกลับไปเมื่อปี 2553 ณ ช่วงเวลาที่โซเชียลมีเดียยังไม่ได้รับความนิยมเท่าทุกวันนี้ ช่องทางที่เราจะติดตามข้อมูลข่าวสารยังคงมีตัวเลือกไม่มากนัก ถ้าไม่ใช่จากโทรทัศน์ เคเบิลทีวี หนังสือพิมพ์ และวิทยุ ผมจำได้ว่าตอนนั้นกำลังนั่งเรียนวิชาสุขศึกษาที่โรงเรียน คุณครูประจำวิชาสุขศึกษาไม่มีกระจิตกระใจจะสอนหนังสือ สายตาของเธอจับจ้องไปที่โทรทัศน์เครื่องเก่า ‘ใช่แล้ว ดูนั่นสิ ดูผลงานของพวกเขา มันคนเลื้อยแดง พวกเผาบ้านเผาเมือง พวกโง่เป็นเหยื่อของนักการเมืองก็อย่างนี้’ ภาพที่สื่อกำลังเสนอตอนนั้น เป็นภาพของห้างตั้งย่านราชประสงค์ที่กำลังถูกเผา ควันดำลูกไหม้ ขมุกขมัว และพาดหัวข่าว เลื้อยแดงประกาศยุติการชุมนุมแล้ว และการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของพวกเขา ก็จบลงเพียงเท่านี้ เหนือสิ่งอื่นใดคือ พ่อของผม เขาอยู่ที่นั่น

บุครินทร์ ใจสาร เกิดเป็นลูกของคนชั้นรากหญ้าโดยกำเนิด เรียนจบแค่ชั้น ป.4 ก่อนที่เข้าเรียนคนจนมีวิชาช่างติดตัว ถีบตัวเองไปเป็นแรงงานข้ามชาติ ทำงานที่ซาอุฯ ไม่ต่างกับบทเพลง ซาอุดรฯ ของคาราบาวในยุครุ่งเรือง ก่อนที่ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในขณะนั้นจะทำให้การเดินทางในต่างแดนของเขาจบลงเพียงเท่านี้ แม้เขาจะเป็นคนที่เรียนไม่สูง องค์กรความรู้ทางวิชาการของเขาคงมีไม่มากเท่าข้าราชการใส่ชุดสีทากี สิ่งที่เขา มี ก็เพียงแต่ความเชื่อในสิ่งที่เขาเรียกว่า ระบบประชาธิปไตยเพียงเท่านั้น เขาขับรถเก๋งคันเก่าออกจากบ้านที่จังหวัดลำปางพร้อมกับเพื่อนอีก 2 คนเพื่อไปร่วมชุมนุมกับคนเลื้อยแดงที่กรุงเทพฯ และบอกกับลูกชายเพียงแค่ว่า ครั้งนี้ชนะแน่นอน

ผมยังจำได้ดี เมื่อครั้งที่พ่อพาผมไปเข้าร่วมชุมนุมกับคนเสื้อแดงครั้งแรกที่หน้าศาลากลางจังหวัด ลำปาง และเอกสารฉบับหนึ่งที่แจกก่อนอย่างทั่วถึงให้แก่ทุกคนที่อยู่ที่นี่ เอกสารดังกล่าวว่ากันว่า เป็นเอกสารต้องห้าม ที่ห้ามเผยแพร่ในประเทศไทย แนวคิดของการแบ่งแยกดินแดนที่ทำให้ข้าพเจ้าต้อง กลับมาตั้งคำถามต่อความเป็นชาติ ภาพของการชั้นสูตรพิสูจน์หลักฐาน วิถีกระสุน สิ่งที่เกิด เหตุ ด้วยความเป็นเด็กที่จดจำได้จึงมีเพียงแค่ภาพที่ประติดประต่ออยู่ในหัว จนเมื่อเวลาล่วงเลยมาถึง ปัจจุบัน ที่สิ่งเหล่านั้น ปรากฏขึ้นมาให้ผมได้เห็นอีกครั้ง หากแต่อยู่โลกอินเทอร์เน็ต เนื้อความที่เปรียบ ดั่งนิยายและเรื่องเล่าที่ไม่มีวันพิสูจน์ได้ เรื่องราวความรักและความเจ็บปวด

ว่ากันว่า ความเจ็บปวดที่สุดของคนเป็นพ่อเป็นแม่คือการที่เห็นลูกทะเลาะกัน แล้วเหตุใดที่คนเป็นพ่ น้องร่วมสายโลหิตจะทำร้ายกันได้ อำนาจ เงินตรา หรือการแย่งสิทธิ์ได้เล่นเกมส้อมพิวเตอร์เพียง เครื่องเดียวในบ้านหลังเล็กเรียน เมื่อผมเติบโตขึ้นมาจนได้มารู้ว่าคำถามเหล่านั้นถูกเติมเต็มแล้ว ผ่าน ที่มาของกลอน 7 ก้าว ในวรรณกรรมสามก๊ก

เรื่องราวของบุตรชายทั้ง 4 ของโจโฉ โจผีบุตรคนโต โจเจียงบุตรคนรอง โจลิศบุตรคนที่ 3 โจหิมบุตร คนเล็ก เมื่อโจโฉแก่ชราและต้องการที่จะแต่งตั้งรัชทายาทเพื่อสืบทอดอำนาจของตน เมื่อโจเจียงยอด นักรบเสียชีวิตก่อนวัยอันควร โจหิมบุตรคนโปรดต้องจากไปตั้งแต่ยังแบเบาะ เหลือเพียง 2 ตัวเล็ก เท่านั้น ‘พ่อรู้ว่าเป็นฝีมือเจ้า แต่ก็นั้นแหละ เพราะอย่างนั้น เจ้าถึงได้เป็นผู้ถูกเลือก พ่อภูมิใจในตัวเจ้า’ ลั่นคำสั่งเสีย โจผี เป็นผู้ที่ได้ตำแหน่ง เป็นผู้สืบทอดอำนาจต่อจากตน แน่นนอนเมื่อโจผีได้อำนาจ การ คิดบัญชีกับเสี้ยนหนามจึงเกิดขึ้น หากแต่บทกลอนที่แต่งด้วยเงื่อนไขอันแปลกประหลาด ด้วยการก้าว ่างเพียง 7 ก้าวจะช่วยชีวิตของเขาไว้ ความว่า ‘ต้นถั่วเผาต้นถั่ว ในกระทะถั่วร้องไห้ กำเนิดจากราก เดียวกัน เหตุไฉนคิดทำลาย’

เรื่องราวในวรรณกรรมบ้างก็จบลงได้ด้วยดี บ้างก็จบลงด้วยโศกนาฏกรรม แต่สำหรับเรื่องราวของ 99 ศพ คนเสื้อแดงกลับไม่ใช่อย่างนั้น เพราะ 99 ศพ คือจำนวนของผู้เสียชีวิตที่ถูกตีตราว่า เผาบ้านเผา เมือง ผมจำได้ดี ในวินาทีที่ทราบข่าวและผมทำได้แต่เพียงภาวนาว่า พ่อของผมจะไม่ใช่หนึ่งในนั้น ตอนนั้นมันไม่สำคัญแล้วว่า เรื่องราวการต่อสู้ครั้งนี้ ใครจะผู้แพ้หรือผู้ชนะ ขอแค่เราใช้ชีวิตไปเรื่อยๆ ทุก อย่างมันคงจะดีกว่าเอาชีวิตไปเสี่ยง ชีวิตของคนเราไม่เหมือนวิดีโอเกมส์ที่ตายแล้วเริ่มต้นใหม่ได้เสมอ จะมีใครบ้างที่ยอมตายเพื่ออุดมการณ์ของตนเอง โดยเฉพาะสิ่งที่เรียกว่าประชาธิปไตย?

ข้าพเจ้าได้มอบหน้าที่ของผู้อ่านได้เข้าไปถอดรื้อสารที่บทพรรณานี้พยายามจะนำเสนอเพื่อ
สุนทรียภาพของการรับชมผลงานศิลปะที่ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ขึ้นมา รวมไปถึงการรับชมผลงานชิ้น
อื่นๆควบคู่ไปด้วยกัน

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพที่ 30 ผลงาน 'The Hero and Muderer', 120 x 100 cm, acrylic on canvas, 2022

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

อู๋ซง หรือ บู้ซัง (Wu Song) วีรบุรุษเขาเหลียงซานผู้ฆ่าเสือด้วยมือเปล่า เป็นหนึ่งในตัวละคร
ในนิยายอิงประวัติศาสตร์จีน ซ้องกั๋ง หรือ 108 วีรบุรุษเขาเหลียงซาน นิยายอิงประวัติศาสตร์จีนที่
ทรงคุณค่าเทียบเท่ากับนิยายสามก๊ก ว่าด้วยเรื่องของกบฏซาวนาและผู้กล้าที่รวมตัวกันปกป้อง
บ้านเมือง ด้วยวีรกรรมของอู๋ซงที่สังหารผู้คนไปอย่างมากมายและต้องปลอมตัวเป็นนักบวชจีน ทำให้

ข้าพเจ้าชวนนี้ถึงเหตุการณ์การกลับมาของจอมพลถนอม กิตติขจรในฐานะสามเณร หลังจากเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516 เป็นเหตุให้กลุ่มนิสิตนักศึกษาและประชาชนออกมาชุมนุมเพื่อขับไล่ จอมพลถนอมกลับนอกประเทศ อีกด้านหนึ่งกลุ่มฝ่ายขวาที่ต่อต้านนักศึกษา เช่น กลุ่มกระต๊องแดง, กลุ่มนวพล, กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน, กลุ่มพิทักษ์ชาติไทย ก็ออกมาประณามกลุ่มนักศึกษาว่าเป็นคอมมิวนิสต์ ต้องการทำลายสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ในที่สุดก็ยกกำลังมาปิดล้อม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นำมาสู่เหตุการณ์สะพานขาว 6 ตุลา 2519 ผลงานชิ้นนี้จึงต้องการที่จะตั้งคำถามต่อสภาวะลึกลับที่ปรากฏอยู่ในตัวบุคคล ผ่านสถานะภาพของวีรบุรุษ นักบวช และฆาตรกร

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ภาพที่ 31 ผลงาน 'The Devil and Karl Marx', 120 x 100 cm, acrylic on canvas, 2022

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ผลงาน *The Devil and Karl Marx* ต้องการจะนำเสนอให้เห็นถึงสถานะที่เปลี่ยนไปของสิ่ง ที่เรียกว่า คอมมิวนิสต์ แนวคิดสังคมนิยมรูปแบบหนึ่ง ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดของคาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) เป็นนักปรัชญาการเมืองตะวันตก คำว่า คอมมิวนิสต์ มีบทบาทสำคัญบนหน้าประวัติศาสตร์การ เมืองไทยในหลากหลายเหตุการณ์ เช่น 6 ตุลา 2519 โดยเฉพาะในช่วงเวลาของถูกนำมาใช้เป็น เครื่องมือเพื่อบุกระดมมวลชนนำไปสู่การสังหารหมู่นักศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และถึงแม้ เหตุการณ์ดังกล่าวจะล่วงเลยมากกว่า 30 ปี ในปี 2562 มีความพยายามที่จะจดทะเบียนเพื่อก่อตั้ง พรรคการเมืองในชื่อ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย(พ.ค.ท.) หรือ Communist Party of Thailand (CPT) แต่กลับไม่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนชื่อเนื่องจากดุลยพินิจของกต.ในขณะนั้น แสดงให้เห็นว่าความหวาดกลัวแนวคิดคอมมิวนิสต์ในสังคมไทยยังคงฝังรากลึกอยู่ในคนไทยบางส่วน ภาวะดังกล่าวซ้ำเจ้าเรียกว่า *ภาวะความหวาดกลัวของสิ่งตกค้างในอดีต*

ประเด็นดังกล่าวถูกเชื่อมโยงสัญลักษณ์เพื่อเปรียบเปรยเข้ากับตำนานปีศาจพื้นบ้านของ ประเทศญี่ปุ่น ชูเต็นโดจิ (Shuten-doji) กล่าวถึงจอมปีศาจที่ถูกผู้กล้าปราบโดยการตัดหัว แต่ถึงอย่าง นั้นหัวของจอมปีศาจก็ยังไม่สิ้นฤทธิ์ ยังคงหลอกหลอนผู้คนมาอยู่จนถึงทุกวันนี้ ความย้อนแย้งจึง เกิดขึ้นเมื่อหากเราได้ลองเข้าไปศึกษาแนวคิดรากเหง้าและหัวใจหลักของคอมมิวนิสต์กลับกล่าวถึง ความเท่าเทียมของมนุษย์เช่นเดียวกับแนวคิดของประชาธิปไตย มิใช่ชั่วตรงข้ามของแนวคิดเสรี ประชาธิปไตยหรือความชั่วช้าอย่างที่ผู้คนบางส่วนปลูกฝังมา

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ภาพที่ 32 '7 step poem', 140 x 100 cm (2 pieces), acrylic on canvas, 2022

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

7 step poem กล่าวถึงความสะเทือนใจในวัยเด็กและกลายเป็นคติสอนใจให้กับข้าพเจ้าในการใช้ชีวิตร่วมกับพี่น้องร่วมสายเลือดมาจวบจนถึงปัจจุบัน ในวรรณกรรมจีน 3 ก๊ก มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแก่งแย่งชิงดีกันระหว่างพี่น้องเพื่อสิ่งๆที่เรียกว่าอำนาจ ผลที่ได้คือความสูญเสียของทุกฝ่าย ฉากการไต่สวนของพระเจ้าโจผีเพื่อสำเร็จโทษโจสิดน้องชายของพระองค์เอง เป็นที่มาของกลอน 7 ก้าวในท้ายที่สุด ข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดเรื่องราวเหล่านั้นลงบนภาพพื้นหลังร่วมกลับบทกลอนภาษาจีนจากวรรณกรรมดังกล่าว อีกด้านหนึ่งคือภาพของปืนพก Colt M1911 U.S. Army และภาพของ 2 บุคคลปริศนา มีที่มาจากเรื่องราวของทฤษฎีสมคบคิดในหมู่คนเสื้อแดง เกี่ยวกับกรณีสวรรคตของอดีตกษัตริย์ไทย นำมาซึ่งคำถามที่อยู่ในใจของข้าพเจ้าว่า ‘มนุษย์เรายอมทำร้ายคนในครอบครัว เพื่อแลกกับสิ่งๆที่เรียกว่าอำนาจได้อย่างนั้นหรือ?’

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

ภาพที่ 33 ผลงาน 'The only thing They fear is you', 130 x 100 cm (2 ชั้น), acrylic on canvas, 2022

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ผลงานชิ้นนี้เป็นการต่อยอดเรื่องราวของ *ภาวะความหวาดกลัวของสิ่งตกค้างในอดีต* จากผลงาน *The Devil and Karl Marx* ในผลงานชิ้นนี้ได้กล่าวถึงความหวาดกลัวของคนไทยกลุ่มหนึ่งที่มีต่อ “ตระกูลชินวัตร” กลายเป็นที่มาของวาทกรรม ‘ผีตระกูลชินฯ’ หรือ ‘ไม่เลือกเรา เขามาแน่’ มีความหมายถึงการกลับมาใช้อำนาจในการบริหารประเทศของตระกูลชินวัตร ปานปลายสู่ความเกลียดชังและความขัดแย้งทางการเมืองในท้ายที่สุด

ภาพที่ 34 ผลงาน 'The only thing They fear is you', 130 x 100 cm (ซ้าย), acrylic on canvas, 2022

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ผลงานแสดงเหตุการณ์ 'ซัดตาวน์ กทม.' ของเหล่า 'มวลมหาประชาชน' หรือ กกปส. ในวันที่ 26 ธ.ค. 2556 ซึ่งเคลื่อนขบวนไปชุมนุมที่หน้าบ้านพักน.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี และรมว.กลาโหมในเวลานั้น ที่ซอยโยธินพัฒนา 3 เพื่อปราศรัยและเรียกร้องให้ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ลาออกจากรักษาการนายกฯ ลุกلامไปจนถึงการข่มขู่คุกคามคนในครอบครัวของอดีตนายกฯ การกระทำของกลุ่มกกปส. ในครั้งนี้ทำให้ข้าพเจ้าเกิดการตั้งคำถามต่อขอบเขตการกระทำของผู้คนภายใต้สิทธิเสรีภาพตามระบอบประชาธิปไตยนั้น ควรจะมีรูปร่างหน้าอย่างไร?

ประเด็นดังกล่าวถูกเชื่อมโยงสัญลักษณ์เพื่อเปรียบเปรยเข้ากับภาพของตำนานวีรบุรุษมุซาชิ มิโนโมโตะซึ่งเข้าขับไล่ปีศาจจิ้งจอกออกจากปราสาทอิเมจิจองกล้าหาญ

ภาพที่ 35 ผลงาน 'The only thing They fear is you', 130 x 100 cm (ขวา), acrylic on canvas, 2022

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7

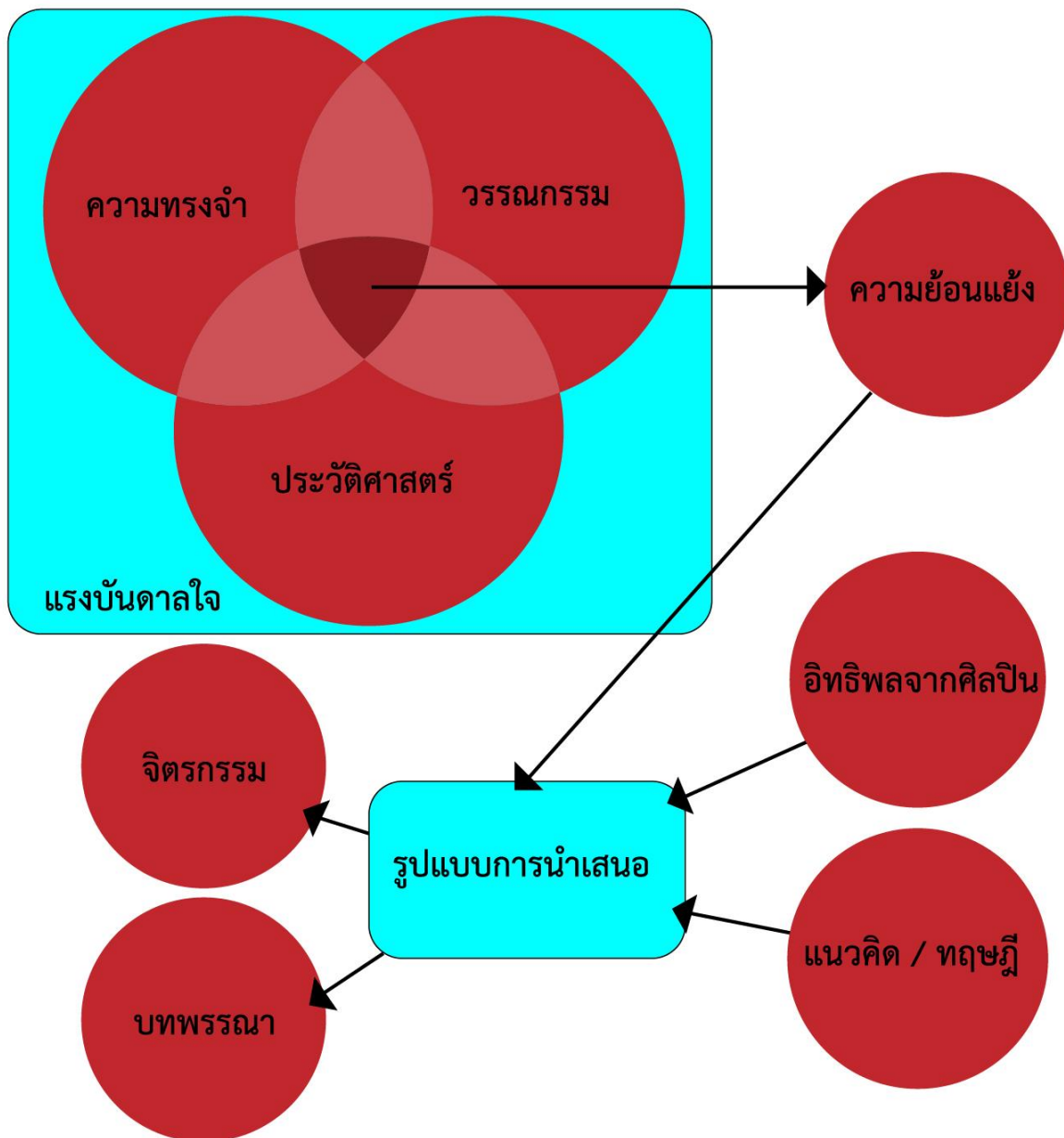
ภาพที่ 36 ผลงาน 'Sri Chiang Mai', 160 x 140 cm, acrylic on canvas, 2022

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

ผลงาน *Sri Chiang Mai* ต้องการที่จะตั้งคำถามต่อความภาคภูมิใจของผู้ชมในการมีอยู่ของชาติและความเป็นไทย ด้วยแรงบันดาลใจจากวลีซึ่งเกิดขึ้นในหมู่คนเสื้อแดงในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมืองหลังการปฏิวัติรัฐประหารรัฐบาลของอดีตนายกฯ ทักษิณ ชินวัตร เมื่อปี พ.ศ.2547 ใจความว่า 'แบ่งกันประเทศกันสิ แล้วมาดูว่าใครจะบริหารประเทศได้เจริญกว่ากัน' ข้าพเจ้าจึงเลือกที่นำผลการศึกษาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทย พ.ศ.2548 มาใช้เป็นตัวกำหนดของเขตแดนในการแบ่งแยกประเทศ พร้อมกับใช้หลักฐานซึ่งแสดงให้เห็นถึงจิตสำนึกของคนล้านนาที่มีความภาคภูมิใจในการเป็น

หนึ่งเดียวกับชนชาวสยามประเทศ ปรากฏอยู่ใน ‘นิราศศรีเชียงใหม่’ บนหนังสือพิมพ์ศรีเชียงใหม่ใน พ.ศ.2470 แม้ต่อมาในปัจจุบันจะเกิดกระแสความคิดต่างๆมากมาย ทั้งนี้แล้วความภาคภูมิใจในการ เป็นคนไทยยังคงหลงเหลืออยู่หรือไม่

วิเคราะห์ลักษณะการทำงานสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 37 แผนผังความคิดวิเคราะห์ลักษณะการทำงานสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์

ที่มา : ภาพถ่ายโดยศิลปิน

จากแผนผังดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงกระบวนการทำงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า เริ่มต้นจากการค้นหาความย้อนแย้งในกระบวนการทัศนทางสังคมผ่านของแรงบันดาลใจตั้งต้นในผลงานอันได้แก่ 1. ‘แรงบันดาลใจจากความทรงจำ’ แทนค่าได้กับประสบการณ์ร่วมที่ข้าพเจ้ามีต่อวัตถุบุคคลหรือสถานที่ต่างๆ 2. ‘แรงบันดาลใจจากข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์’ แทนค่าได้ถึงสิ่งที่เคยเกิดขึ้นในอดีตและมีผลกระทบต่อผู้คนส่วนมาก ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม 3. ‘แรงบันดาลใจจากวรรณกรรม’ เปรียบได้กับเรื่องราวที่ถูกบันทึกหรือบอกเล่าผ่านภาษา ถูกนำมาใช้ในการเป็นส่วนเสริมเพื่อเปรียบเทียบ จากนั้นจึงนำองค์ประกอบทั้ง 3 เข้ามาเทียบเคียง ค้นหาจุดเชื่อมโยงลักษณะบางอย่างที่มีร่วมกัน ผ่านเหตุการณ์ คำพูด หรือการกระทำบางอย่างที่ปรากฏในองค์ประกอบเหล่านั้น ผลลัพธ์ที่ได้คือ ‘จุดร่วม’ หรือ ‘ความย้อนแย้งทางกระบวนการทัศนทางสังคม’ ซึ่งเป็นประเด็นหลักหรือแนวความคิดในผลงานวิทยานิพนธ์แล้ว จึงต้องอาศัยขั้นตอนในการประกอบสร้างผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรม ด้วยการใช้นวนคิด/ทฤษฎีจากเหล่านักคิดหรือศิลปินต่างๆ สร้างสรรค์ขึ้นมาเป็นผลงานศิลปะในท้ายที่สุด

วิเคราะห์ผลกระทบ (Impact) ของผลงานวิทยานิพนธ์

ในผลงานชิ้นวิทยานิพนธ์ชิ้นแรก *Virture and Vice* ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาให้มีลักษณะของการปะติดปะต่อ (collage) ภาพต่างๆ เข้าด้วยกัน ประกอบด้วยภาพจาก ปกหนังสือ หรือ ผลงานวรรณกรรมโดยศิลปินในอดีต ทั้งภาพจากเทคนิคภาพพิมพ์และภาพผลงานจิตรกรรมเพื่ออ้างอิงถึงสัญลักษณ์หรือเหตุการณ์ที่ข้าพเจ้าต้องการจะกล่าวถึง เริ่มมีการนำเทคนิค halftone มาใช้ในผลงานเนื่องมาจากลักษณะของเทคนิคดังกล่าว ปรากฏอยู่บนสื่อโปสเตอร์ โฆษณาชวนเชื่อทางการเมือง (propaganda) ทำให้เห็นภาพเทคนิคดังกล่าวมีความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์การเมืองในอดีต

ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านของการบอกเล่าเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจงในผลงาน ต่อมาข้าพเจ้าจึงเลือกที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการลดจำนวนของภาพจากหลากหลายแหล่งที่มา ให้เหลือเพียงการสร้างคู่เปรียบเทียบจากภาพที่แตกต่าง 2 ชนิด ดังนี้

1. ภาพพื้นหลังที่มีลักษณะของเส้น สี น้ำหนัก แสง เงา ตามหลักองค์ประกอบศิลป์ และ 2. ภาพที่มีลักษณะแบนราบไร้มิติของเทคนิค halftone dot pattern การอยู่ร่วมกันของภาพทั้ง 2 รูปแบบเกิดเป็นลักษณะของการทับซ้อน ขัดแย้ง และคู่เปรียบเทียบ สร้างความสับสนต่อเนื้อหาที่ปรากฏ หาก

พิจารณาจากลักษณะทางกายภาพของผลงาน พบว่าผลงานจิตรกรรมมีการสร้างสภาวะของการทับซ้อนบนระนาบ 2 มิติ ส่งผลให้เกิดความสับสนทางการรับรู้ด้วยสายตาและความสงสัยในเรื่องราวของผลงานจิตรกรรม

นำไปสู่การสร้างบทสนทนาระหว่างผู้ชมเพื่อตั้งคำถามต่อแนวความคิดของผลงาน เกิดบทสนทนาร่วมกับผู้สร้างสรรค์ที่มีต่อ "ความย้อนแย้งในสังคม" ตัวอย่างเช่น

เมื่อผู้ชมได้พบกับกับผลงาน The Devil and Karl Marx จึงเกิดเป็นคำถามที่นำไปสู่ ‘ภาพจำ’ ของเขาที่มีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ นาย A คำจำกัดความของลัทธิคอมมิวนิสต์ คือการปกครองระบบเผด็จการ แต่นาย B โต้แย้งว่าลัทธิคอมมิวนิสต์ คือ แนวคิดของความเท่าเทียมในสังคมทุกชนชั้น

เหตุการณ์ดังกล่าวจึงกลายเป็นแนวทางหลักของการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมทั้งหมด ตั้งแต่ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ไปจนถึง ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7 และแสดงให้เห็นว่า มนุษย์ทุกคนมีกรอบมโนทัศน์ที่เป็นปัจเจกเฉพาะบุคคล ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอันหลากหลายที่ประกอบสร้างพวกเขาขึ้นมา แต่ด้วยความที่มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตทรงปัญญาที่อาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีโครงสร้างอันสลับซับซ้อนและมี "ความหลากหลาย" สิ่งนี้เองจึงตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิด "ความขัดแย้งของกรอบมโนทัศน์" หากมนุษย์ทำความเข้าใจต่อความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมนี้ได้ การอยู่ร่วมกันบนความหลากหลายอย่างสงบจึงเป็นสิ่งอันพึงปรารถนาที่ข้าพเจ้าต้องการ

ด้วยเหตุนี้เองทำให้ข้าพเจ้าได้ค้นพบ ‘ผลลัพธ์และคุณค่า’ ที่อยู่ในผลงานนั้น มิได้อยู่แค่เพียงลักษณะทางกายภาพของวัตถุ(จิตรกรรม)ที่จับต้องได้ การได้ตระหนักถึงการมีอยู่ของเหตุการณ์(event)ที่เคยเกิดขึ้นอดีต เช่น การชุมนุม, บทสนทนา, เรื่องราวในประวัติศาสตร์ ฯลฯ เป็นการรับรู้ร่วมที่มนุษย์ทุกคนพึงมี แม้ว่าความทรงจำของพวกเขาที่มีต่อปรากฏการณ์นั้นๆ จะแตกต่างกันไปอย่างสิ้นเชิง

ผลงานศิลปะ อันได้แก่ บทพรรณนาและผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้าจึงเปรียบเสมือนกับ “ภาษา” ที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อนำเสนอการรับรู้ร่วม เป็นภาษาที่สามารถถอดรื้อ ปรับเปลี่ยนความหมายไปตามบริบทของสถานการณ์และเวลา เป็นภาษาที่ไร้โครงสร้างที่ตายตัวเป็นแบบแผนเหมือนอย่างเช่น การบันทึกไว้ตามหลักไวยากรณ์การเขียนวรรณกรรม หรือหลักการถ่ายทอดความงามของภาพจิตรกรรม

บทที่ 5

บทสรุปและอภิปรายผล

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ‘ความย้อนแย้งในกระบวนการทัศนทางสังคม’ เกิดการความเชื่อมโยงกันผ่านปรากฏการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม โดยมุ่งเน้นไปที่ประเด็นของทัศนคติที่มีต่อปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองสังคมไทย การชุมนุมของประชาชนตลอดช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตของข้าพเจ้าและคนในครอบครัว กลายเป็นหนึ่งในแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ เพื่อตีแผ่ความย้อนแย้งให้เป็นรูปธรรมจึงต้องอาศัยการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม

ข้าพเจ้าได้ศึกษานิยามของความย้อนแย้ง ความหมายของกระบวนการทัศน แนวคิดศิลปะหลังสมัยใหม่ ทฤษฎีการก่อสร้างและทฤษฎีความเคลื่อนไหวของฌาคส์ เดอร์ริดา เป็นกรอบทฤษฎีและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา นำมาปรับใช้เพื่อสนับสนุนแนวความคิดของการสร้างสรรค์ผลงาน ในส่วนของกรอบการศึกษาด้านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานผลงานของศิลปินตัวอย่าง ชิโกมา โพลเคอ และ อริยชัย รุ่งแจ้ง เพื่อกำหนดทิศทางเพื่อพัฒนารูปแบบการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ผลงาน ผลลัพธ์ที่ได้คือผลงานศิลปะในรูปแบบของบทพรรณนา ที่บรรยายถึงที่มา แรงบันดาลใจ เนื้อหา ควบคู่กับผลงานจิตรกรรมที่สามารถมีสถานะได้ทั้งภาพประกอบบทพรรณนาหรือแม้กระทั่งจิตรกรรมที่มีความเป็นเอกเทศ โดยผลงานแต่ละชิ้นเกิดขึ้นจากการผสมผสานแรงบันดาลใจทางประวัติศาสตร์ การเมือง วรรณกรรมและความทรงจำส่วนตัวของข้าพเจ้า

ด้วยจุดประสงค์ที่จะให้ผู้ชมได้มองเห็นถึงปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่เคยเกิดขึ้นในอดีตและยังคงส่งผลกระทบต่อมาจนถึงปัจจุบัน ข้าพเจ้าได้มอบความเป็นอิสระให้แก่ผู้ชมในการตีความทางเนื้อหา แนวความคิด ซึ่งขึ้นอยู่กับการรับรู้และประสบการณ์ที่มีต่อวัตถุของผู้ชม ภายใต้ประเด็นของความย้อนแย้งในกระบวนการทัศนทางสังคมที่เกิดขึ้นนี้

ข้าพเจ้าได้ค้นพบว่า ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ได้ประสบความสำเร็จในด้านเนื้อหาแนวความคิดและเทคนิควิธีการ จากการสร้างสภาวะความสงสัยให้แก่ผู้ชมเมื่อแรกเห็น อันเป็นผลมาจากการใช้เทคนิคการสร้างสรรค์และวิธีการทางจิตรกรรม ความพร่าเลือนไม่ชัดเจนจากเทคนิค halftone dot pattern ,การอยู่ร่วมกันอย่างขัดแย้งของสื่อสัญลักษณ์ภาพแทนในผลงานชิ้นต่างๆ ทำผู้ชมเกิดการตั้งคำถามและเข้ามามีบทสนทนาเกี่ยวกับตัวผลงานของข้าพเจ้า เกิดการแลกเปลี่ยนพูดคุยกันในประเด็นของความย้อนแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้พวกเขาได้ตรึงตรอง วิเคราะห์ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นและได้ตระหนักถึงปัญหาและร่วมกันคิดถึงการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติ เป็นไปตามวัตถุประสงค์

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าหวังว่าผลงานชุดวิทยานิพนธ์ จะสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ศึกษา เพื่อนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาและสร้างสรรค์สังคมที่มีความหลากหลายให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

รายการอ้างอิง

- Bill Lamb. (2019). "Sigmar Polke, German Pop Artist and Photographer", Accessed date 4 May 2022 Accessed from <https://www.thoughtco.com/sigmar-polke->
- David Zwirner. (2022). "Sigmar Polke: Biography", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2565, https://xspace.gallery/blogview?i_uid=b68wm0n2jn37https://www.davidzwirner.com/artists/sigmar-polke/biography.
- Ideelart (2016). "Sigmar Polke and His Abstract Painting Experiments", Accessed date 5 May 2022 Accessd from <https://www.ideelart.com/magazine/sigmar-polke>.
- เกตุเสพย์สวัสดิ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา ((2557)). "ปรัชญาว่าด้วยความย้อนแย้ง", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, สืบค้นจาก <https://www.thairath.co.th/content/414666>.
- เกษญา ผาทอง. (2562). "กระบวนทัศน์การแสวงหาความรู้สู่การวิจัย", สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2565, สืบค้นจาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/download/239974/166498/>.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2555). สัญวิทยาโครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยม กับการศึกษาปรัชญาศาสตร์. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์วิภาษา.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2564). บทแนะนำสกุลความคิดหลังโครงสร้างนิยม. กรุงเทพฯ: สมมติ.
- ไพฑูรย์ มีกุล. (2563). ความเป็นมาของการเมืองการปกครองไทยโดยสังเขป หน้า 282 (Vol. 12): วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์.
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2555). สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปวิจารณ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัจจกร สุนพงษ์ศรี. (2558). ศิลปะสมัยใหม่ กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิริติ บุญเจือ. (2522). ปรัชญาลัทธิอัตถิภาวนิยม หน้า 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ณัฐกมล ใจสาร. (2565). "Oblivion หรือ ลืมเลือน/ในภูมิทัศน์อันขมขื่น", สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2565, สืบค้นจาก <http://www.fineart-magazine.com/oblivion-arin/>.
- ธเนศ เวศร์ภาดา. (2561). "อาจารย์ธเนศพึงระงสะกตว่า 'ย้อนแย้ง' บอกไม่รู้เลยถึงกันทำไม", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, สืบค้นจาก <https://workpointtoday.com/อาจารย์ธเนศพึงระงสะกตว่า/>.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2546). โลก *Modern & Post Modern* หน้า 172-173. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สายธาร.
- นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. "Deconstructionism", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, สืบค้นจาก

- <https://www.sac.or.th/databases/anthropology-concepts/glossary/31>.
- ปราบดา หยุ่น. (2561). ปรัชญา : ประวัติศาสตร์สายธารแห่งปัญญา หน้า 267-268. กรุงเทพฯ: บุ๊คสเคป.
- พระศุภราชัย สุรสีโก. (2563). "กระบวนทัศน์ใหม่ของความเชื่อในสังคมไทย : ฝึ พราหมณ์ พุทธศาสนา และวิทยาศาสตร์", สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2565, สืบค้นเมื่อ <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jg-mcukk/article/download/239558/165967>.
- พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ. (2562a). ศิลปิน : การผันแปรแนวคิดทัศนศิลป์ จากลัทธิประทับใจสู่ศิลปะหลังสมัยใหม่ หน้า 668-670 (Vol. 12). Veridian E-Journal: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิสิฐ ตั้งพรประเสริฐ. (2562b). "ศิลปิน : การผันแปรแนวคิดทัศนศิลป์ จากลัทธิประทับใจสู่ศิลปะหลังสมัยใหม่" (Veridian E-Journal: Silpakorn University), สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2565, สืบค้นจาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/179864>.
- ภัทรารมณ์ ช้อยศิริ. (2563). "ทฤษฎีการรื้อสร้างกับการอ่านตีความ", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, สืบค้นจาก https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/202575.
- ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (2563a). "ศิลปินผู้สำรวจภาพแทนความเป็นจริงด้วยศิลปะ Gerhard Richter", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2565, สืบค้นจาก https://xspace.gallery/blogview?i_uid=b68wm0n2jn37.
- ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (2563b). "รู้จักนักบุกเบิกแห่งป๊อปอาร์ต ผู้เปลี่ยนวัฒนธรรมสมัยนิยมให้กลายเป็นศิลปะ", สืบค้นเมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2565, สืบค้นเมื่อ https://www.matichonweekly.com/column/article_325413.
- ราม โชติคุต. "การวิพากษ์วิธีวิทยาของเลวี-สโตรสส์โดยฌาร์ค แดร์ริดา", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, สืบค้นจาก <https://ramjoti.wordpress.com/2018/10/31/การวิพากษ์วิธีวิทยา/>.
- สกุล บุญยทัต. (2563). "ปรัชญาแห่งความไร้เหตุผล 'โลกที่มีความดั่งงมอยู่ในตัว...จะมีสิ่งที่เลวร้ายแฝงอยู่ได้อย่างไร'", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, สืบค้นจาก <https://siamrath.co.th/n/193513>.
- สันติรักษ์ ประเสริฐสุข. (2548). "การสื่อและการสร้างความหมายในสถาปัตยกรรม: จากโครงสร้างนิยมถึงลัทธิโครงสร้างนิยม", สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2565, สืบค้นจาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jars/article/download/169051/121618/>.
- สุธา ลีนะวัต. (2555). การศึกษาสัญลักษณ์ในจิตรกรรมภาพปริศนาธรรมของนิกายธรรมยุต หน้า 42-51. นครปฐม: ภูมิทัศน์.
- สุธี คุณาวิชยานนท์. (2561). ศิลปะสมัยใหม่และร่วมสมัย : ตะวันตกและไทย หน้า 220-221. กรุงเทพฯ:

โครงการหนังสือและตำราทฤษฎีศิลป์/สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและ
ภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุรางค์ จันทวานิช. (2565). ทฤษฎีสังคมวิทยา หน้า 265-267. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

สุมาลี ไชยสุภารากุล. (2558). "กระบวนการทัศน์ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์", สืบค้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม
2565, สืบค้นจาก <https://www.tci->

[thaijo.org/index.php/crujournal/article/viewFile/38790/32100](https://www.tci-thaijo.org/index.php/crujournal/article/viewFile/38790/32100).

สุรพศ ทวีศักดิ์ (2562). “ความย้อนแย้งในวิถีคิดของปัญญาชนพุทธไทย”, สืบค้นเมื่อวันที่ 24 มีนาคม
2565, สืบค้นจาก <https://prachatai.com/journal/2019/12/85723>.

อารีรัตน์ ภีราษร. (2562). "แนวคิดเรื่องความหลากหลายของ ฌากส์ แดร์ริดา", สืบค้นเมื่อวันที่ 24
มีนาคม 2565, สืบค้นจาก [https://so05.tci-](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/panidhana/article/view/188053)
[thaijo.org/index.php/panidhana/article/view/188053](https://so05.tci-thaijo.org/index.php/panidhana/article/view/188053).

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ณัฐกมล ใจसार
วัน เดือน ปี เกิด	29 มกราคม 2539
สถานที่เกิด	จังหวัดลำปาง
วุฒิการศึกษา	2561: ปริญญาตรี คณะจิตรศิลป์ สาขาจิตรกรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2556: มัธยมศึกษา โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	333/15 หมู่ 4 ตำบลบ่อแก้ว ถนนจามเทวี อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง 52100
ผลงานตีพิมพ์	2565 : ร่วมแสดงนิทรรศการ Medium Art Exhibition ณ หอศิลป์ บรม ราชกุมารี อาคารศูนย์ทัศนศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์) 2563 : ร่วมแสดงผลงานนิทรรศการ White canvas Thailand 2020, ณ Palette Artspace, กรุงเทพมหานคร : ร่วมแสดงผลงานนิทรรศการ โครงการศิลปินร่วมสมัย สู้ภัยโควิด ด้วยจิตสำนึก, ณ หอศิลป์ร่วมสมัยราชดำเนิน กรุงเทพมหานคร 2561 : เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพศิลปินรุ่นใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (Young Artist Talent 4.0 #9) ณ ศูนย์การเรียนรู้วัฒนธรรม อันดามัน จังหวัดกระบี่ : ร่วมแสดงผลงานนิทรรศการ โครงการพัฒนาศักยภาพศิลปินรุ่นใหม่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (Young Artist Talent 4.0 #9) หอศิลป์ ร่วมสมัยราชดำเนิน กรุงเทพมหานคร : ร่วมแสดงผลงานศิลปกรรม “มิตรภาพไทย-ญี่ปุ่น ครั้งที่ 1” ณ The Art Gallery คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2560 : นิทรรศการ สาขาจิตรกรรม “Word and Image” ณ The Art Gallery คณะจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2559 : เข้าร่วม Workshop “Asiatopia Performance Conference S.E. Asia” ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร (BACC) – มหาวิทยาลัยศิลปากร (วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์)